

3 Compliment
Maastrichtse brandweer geeft
FS een pluim

8-9 Tefaf
Tefaf-hoogleraar Hoeijmakers:
langer leven door minder te eten

6 Dinner
Kissed? "They were wrapped
around one another"

7 Hofstede
Is behaviour of managers
influenced by culture, or not?

observant|25

www.observantonline.nl

Onafhankelijk weekblad van de Universiteit Maastricht | Redactieadres: Postbus 616 6200 MD Maastricht | Jaargang 37 | 16 maart 2017

Een steek met een floret voelt als een hard balletje tegen je lijf. Zie pagina 12 Foto: Joey Roberts

nl Ontslag UM-hoogleraar terecht

Een hoogleraar biomaterialen is in 2015 terecht ontslagen door de UM, blijkt uit een vonnis van de rechtbank Maastricht. De hoogleraar had een belangrijke nevenfunctie niet gemeld en zich schuldig gemaakt aan belangenverstrengeling.

De zaak begon eind 2013 te rollen toen een medewerker van Finance onregelmatigheden ontdekte in de financiële transacties tussen de UM en een bedrijf op Chemelot. Dat bleek de onderneming Interface Biomaterials, waarvan hoogleraar Leo Koole aandeelhouder was. Dat laatste had hij wel gemeld op de website van de UM en Carim, maar niet aan zijn leidinggevenden. Actief melden is een plicht van elke medewerker.

De biomaterialenexpert leidde vanuit de UM het gesubsidieerde project BioMiMedics, waarin met Europese subsidie van Interreg onderzoek plaatsvond naar biomaterialen. Hierbij waren universiteiten als Luik en Aken betrokken maar ook het bedrijf Interface Biomaterials, gevestigd op Chemelot. De hoogle-

raar kwam hierbij in een dubbelrol terecht; op een openbare aanbesteding, die hij als UM-projectleider had opgesteld, tekende hij als aandeelhouder van Interface Biomaterials in.

In 2014 heeft het bestuur van de Faculteit Health, Medicine & Life sciences vele gesprekken gevoerd met de hoogleraar om zicht te krijgen op de ingewikkelde constructie maar hij had volgens vice-decaan Nanne de Vries de grootste moeite om een en ander helder uit te leggen. "Na lang praten bleek dat de belangen van bedrijf en universiteit nauwelijks te ontwarren waren. Hij verdedigde zich met de constatering dat de belangen van de UM en zijn bedrijf parallel liepen."

In oktober 2014 stelde de faculteit hem op nonactief toen bleek dat hij, volgens De Vries, notulen op eigen houtje had aangepast. Op dat moment verdween het vertrouwen. Inmiddels waren ook een reeks van financiële onregelmatigheden aan het licht gekomen. De hoogleraar had onder meer kosten gefactureerd aan de UM, die voor rekening waren van zijn bedrijf. Begin 2015 is het ontslag aangezegd, dat in mei van dat jaar volgde.

De schade is aanzienlijk, zegt De Vries. "Vanwege onduidelijke posten hebben we 875 duizend euro niet kunnen declareren bij Interreg. Bovendien heeft de reputatie van de UM schade opgelopen bij deze belangrijke subsidiegever."

Het had allemaal niet mogen gebeuren, zegt De Vries, die concludeert dat de interne controle heeft gefaald. "We hebben daarover met de betrokken afdelingen gesproken. Kennelijk verdwijnt de waakzaamheid als medewerkers jarenlang met elkaar samenwerken. We hebben geen nieuwe maatregelen opgesteld naar aanleiding van deze zaak, omdat de procedures helder zijn. Nevenfuncties dienen in elk jaargesprek aan de orde te komen."

Koole meldde aan de rechtbank dat hij niet te kwader trouw heeft gehandeld. Het is per slot niet ongebruikelijk dat een hoogleraar tegelijk ondernemer is en hij wilde nu eenmaal graag dat het project zou slagen. Hij was niet bereikbaar voor commentaar. Of hij in hoger beroep gaat is niet duidelijk.

Maurice Timmermans

eng

Theme Inkom 2017: Legends of Tomorrow

See page 5

Inkom 2016 Photo: Loraine Bodewes

Zing, vecht, huil, bid, lach, werk en bewonder

“Mijn moeder pakte een banaan voor mij, maar toen ze hem ging schillen begon ik te krijsen. Pas thuis, kon ik uitleggen dat ik dat zelf had willen doen”

Naam: Anique de Bruin (39, Maastricht) * **In het dagelijks**

leven: universitair hoofddocent bij de FHML-capgroep

onderwijsontwikkeling & onderwijsresearch * **Burgerlijke staat:**

getrouwd met Gino, samen een zoon (9) en twee dochters (5 en 3)

* **Woont in:** Maastricht

Foto: Loraine Bodewes

Heb je wel eens overwogen te emigreren? [Grinnikt]

Ik ben een grote fan van televisieprogramma's als *Ik Vertrek*, het is een soort *guilty pleasure*. Maar om antwoord te geven: ja. Twee jaar geleden was ik met het hele gezin vijf maanden op sabbatical in Vancouver. Een paradijs, je woont in een grote stad die klein lijkt, je bent dicht bij de zee en de bergen, het land is prachtig, de cultuur heel prettig. Canadezen houden rekening met anderen, zijn geïnteresseerd in nieuwkomers, en staan bekend om hun sorry-cultuur. Botsen ze tegen je aan op straat, dan zeggen ze sorry. In de metro is er geen controle, het is gewoon *not done* om niet te betalen. Ik ben onder de indruk van hun onderwijssysteem. De opleidingseisen voor leraren zijn hoog, de kwaliteit van de leraren navenant, een vaste baan krijg je niet zomaar want de concurrentie is groot, schoolhoofden veranderen iedere drie jaar van school in hun district. Zo krijg je veel kruisbestuiving.

Praat je wel eens tegen je huisdier? Ik heb geen huisdier. We hadden twee poezen, een overleed, de ander raakte gestrest na de geboorte van onze jongste. Ik houd van dieren maar ben blij dat we nu even rust hebben. Vroeger hadden we thuis een konijn, dat liep als een hondje achter ons aan in het park. We praatten veel met hem en hij sprak zogenaamd terug, met veel humor. Vooral mijn oudste broer was daar goed in.

Bij wie zou je weleens backstage willen? Ik lees graag biografieën, wil weten waarom iemand is geworden wat hij of zij is. Dan ga je ook een beetje backstage. Maar als ik moet kiezen, dan zou ik het bij een topsporter doen. Voor mijn proefschrift over de ontwikkeling van expertise, heb ik naar schakers van 'Jong Oranje' gekeken. Hoe trainen ze, hoe houden ze het vol, en hoe gaan ze met falen om? Dat laatste is bepalend om door te dringen tot de top. Zij die zich er niet door uit het veld laten slaan en alles doen om beter te worden (lees: veel uren doelbewust trainen), die redden het. Leren is struikelen, vallen en opstaan. Als het geen moeite kost, ben je waarschijnlijk niet aan het leren. Mijn Comenius Teaching Fellow-beurs die ik vorige week kreeg, gaat hierover. Studenten overschatten zichzelf vaak, denken dat ze écht leren voor een tentamen, maar dat is niet altijd zo. Het is een blinde vlek in het pgo, wij trainen onze stu-

denten niet hoe ze moeten studeren, hoe ze de juiste strategieën moeten gebruiken. We gaan nu een training ontwikkelen die in september start bij verschillende opleidingen, alle faculteiten zijn betrokken.

Een onderzoeksubsidie van NWO binnenhalen is de kroon op je werk. Nee. Ik kreeg in 2010 een VENI, nu een Comeniusbeurs, maar ik dien vier keer zoveel in als ik krijg. Het is een kwestie van volhouden en vooral in de laatste fase een kwestie van geluk. Ik vind het heel leuk om een nieuwe onderzoekslijn op papier te zetten: wat zie ik in het veld, welke vragen doemen op? Zo'n beurs geeft ruimte om de diepte in te gaan. Maar de kroon op het werk van een onderwijswetenschapper is toch wanneer je in het onderwijs iets ten goede kunt veranderen. De subsidie is slechts het vehikel.

Hoelang geleden zag jij je ouders? Eergisteren nog. We hebben een heel goeie band. Ze zijn geweldig voor hun kleinkinderen. Ik moest voor de uitreiking van de Comenius-subsidie naar Den Haag, vorige week. Twee van onze kinderen waren ziek, dan zeggen mijn ouders spontaan: breng ze maar hierheen, kunnen ze twee nachtes bij ons logeren.

Grootste verdriet? Onze oudste dochter was rond haar geboorte heel ziek, het was heel spannend hoe het verder zou gaan. Nu is ze bijna zes, het gaat heel goed, veel beter dan we toen ooit hadden durven dromen.

Slechtste eigenschap? [Stilte] *Weet je er geen?* Nee, juist veel, ik weet niet welke ik moet nemen. Ik ben heel zelfkritisch. [Denkt opnieuw na, grinnikt] Mensen kunnen zichzelf niet goed inschatten, daar gaat mijn onderzoek over. Ik ben een tijdoptimist, ik overschat mezelf regelmatig. Ik denk vaak: hoe kan het toch dat ik zo weinig van die ervaringen leer? Ik vind het vooral vervelend als anderen daar last van hebben.

Grote liefde. Gino. Ik ben van de eerste lichting psychologie-studenten in Maastricht, hij van de tweede. We gingen allebei - ik was 24 - als PhD met Henk Schmidt (hij stond samen met Louis Boon ook aan de wieg van psychologie in Maastricht, red.) mee naar Rotterdam om daar een psychologieopleiding uit de grond te stampen. Een geweldige ervaring, het was hard werken, maar

we kregen ook veel ruimte van Henk, de opleiding werd een succes. In Rotterdam, of eigenlijk tijdens een congres in Vancouver, sloeg de vonk tussen Gino en mij over. Hij geeft veel rust, is sociaal, lief, geweldig met de kinderen. We doen het huishouden en de kinderen echt fiftyfifty. Hij daagt mij uit, alles is bespreekbaar. Nu hebben we uitgebreide discussies op welke partij we gaan stemmen.

Heb je ooit iets gedaan wat je kinderen niet mogen?

Bij mijn oma op St. Pieter kwamen op zaterdagen alle neefjes en nichtjes samen. Een van onze favoriete bezigheden was fikkie stoken. Dat mocht van oma, als de tuinslang maar klaar stond. Nou, dat ga ik niet goed vinden.

Vaders- of moederskindje? Allebei niet, denk ik. Ik had al klein de behoefte om mijn eigen keuzes te maken. Het verhaal met de banaan is legendarisch in onze familie. Ik was heel klein en met mijn moeder in de Edah in de Grote Staat. Mijn moeder pakte een banaan voor mij, maar toen ze hem ging schillen begon ik te krijsen. Pas thuis, eindelijk uitgekrijsd, kon ik uitleggen dat ik die banaan zelf had willen schillen.

Vroeger wilde ik... advocaat worden. Ik had op de lagere school al een groot gevoel voor rechtvaardigheid en eerlijkheid. En ik liet graag mijn mening horen. Op de middelbare school vond ik geen vakken boeiend, behalve wiskunde, maar daar zag ik geen brood in. Wat is er meer, vroeg ik me af. Mijn vader is psychotherapeut, dat zette me op het spoor van psychologie in Maastricht. Ik heb een fantastische tijd gehad en een mooie opleiding. Het pgo paste perfect bij mij, heel motiverend. Maar dat ontdekte ik pas echt toen ik een half jaar in Spanje op de ouderwetse manier studeerde. Daar daalde mijn motivatie drastisch toen we maar een tentamen per semester hoefden te halen.

Hoe denk je dat anderen je zien? Moeilijke vraag. Ik ben niet heel extravert, juist tamelijk rustig. Ik val niet extreem op. Ik ben wel constructief. Ik denk niet dat mensen een sterke mening over mij hebben. Ik hoop vooral dat ik ze geen reden heb gegeven om mij niet aardig te vinden.

Brandweer complimenteert Facilitaire Dienst

Het had erger kunnen aflopen, concludeert Erwin Bastiaens van de Facilitaire Dienst (FS). Twee van zijn Guesthousemedewerkers waren begin februari toevallig voor een klusje in het studentenpand aan de Professor Pieter Wilmsstraat toen hun koolmonoxidemeters een alarm signaal gaven: te veel CO in de lucht.

CO is een kleur- en geurloos gas, maar erger is: het is dodelijk. De medewerkers dragen "voor hun eigen veiligheid" (Bastiaens) sinds een paar maanden permanent zo'n melder nadat een

CO-lek was geconstateerd in een Guesthousepand aan de Heugemerweg.

De twee alarmeerden de brandweer, die snel ter plekke kwam en het gebouw meteen ontruimde. Op een bepaalde verdieping was 40 ppm gemeten. Alles boven de 10, zegt Bastiaens, zit niet in de atmosfeer en is dus reden tot zorg; in de wetenschappelijke literatuur geldt dat bij zo'n 100 ppm fysieke klachten zullen ontstaan, waaronder hoofdpijn en misselijkheid, en dat bij urenlange blootstelling aan 400 ppm de dood kan intreden. Zo ver kwam het hier gelukkig niet, maar de

brandweer constateerde wel, nadat men een plafondplaat had gedemonteerd, dat een afvoerpijp van de cv los zat en de gassen rechtstreeks het pand in werden geblazen. Het probleem is doorgegeven aan bouwvereniging Maasvallei, die alle ketels en afvoeren intussen heeft gecontroleerd. Ook zijn nu overall CO-melders opgehangen. Bij FS is men tevreden, vooral nu vorige week een mailtje binnenkwam van de brandweer. De officier van dienst wilde "graag de complimenten overbrengen voor deze zeer alerte reactie van uw medewerkers". **WB**

Rein de Wilde vertrekt naar Open Universiteit

De oud-decaan van de faculteit Arts and Social Sciences, Rein de Wilde (63), vertrekt naar de Open Universiteit. Hij is daar per 1 mei voor een periode van vier jaar benoemd tot decaan van de faculteit cultuur- en rechtswetenschappen. "Ik was net begonnen bij een nieuwe vakgroep, Politics, had ook zin om terug te keren in het onderwijs en onderzoek, toen dit langs kwam", vertelt De Wilde. "Het is een goeie club met aardige mensen waar veel te doen is. De OU is bezig met een transformatie van het aanbieden van losse cursussen naar hele opleidingen. Dat is een hele omslag. We bieden al veel schakelprogramma's aan voor hbo'ers die daarna bij ons of elders een master rechten gaan doen."

Het is opnieuw een keuze voor het bestuurlijke, al hoopt hij af en toe tijd te hebben voor het onderwijs, "in de vorm van een zomercursus of een masterclass". De OU-studenten zijn in ieder geval erg gemotiveerd, weet hij inmiddels, zeer betrokken bij hun studie en in de *Keuzegids* vol lof. Gaat hij Maastricht missen? "De mensen ga ik missen, maar ik hoop dat er een lijntje blijft met de faculteit."

RJ

Juridische kennis, en liefst meer dan dat

De cliënt komt binnen, de twee advocaten in de dop vragen of hij het makkelijk heeft kunnen vinden en of hij een glaasje water wil. Ja, hij heeft het goed kunnen vinden, hij woont immers in de stad. En ja, water wil hij ook. Dan steekt hij van wal, een uitgebreid verhaal over buurvrouw Marie waar hij altijd zo veel voor gedaan heeft, van ziekenhuisbezoek tot plantjes water geven, en die ineens dood was. Niet lang daarna zag hij een andere buurvrouw met een nieuwe auto. Hoe kon dat? Want zo veel geld had die niet, en wat blijkt? "Ze had georven" (geërfd) van de overleden vrouw terwijl ze nooit iets voor haar gedaan had. Via via kreeg de man een briefje onder ogen met iets wat op een testament zou kunnen lijken, hij heeft het overgeschreven en legt dat nu voor. Daarin staat dat Marie na haar dood geld wilde geven aan de buurman op dit en dit adres; "maar daar woont helemaal geen buurman, ik ben de enige buurman die ooit iets voor haar

gedaan heeft." Tja, eigenlijk wil hij dat geld graag hebben, hij heeft maar een uitkering tenslotte. "Tjee, hij hield maar niet op, er was moeilijk tussen te komen", zegt de ene advocaat achteraf tegen de andere. Kijken we hier naar een nieuwe serie over de familie Moszkowicz? Nee, we zijn getuige van een van de teams bij de Abraham de Pinto-competitie, afgelopen zaterdag in het gebouw van de juridische faculteit. Bedoeld om Nederlandstalige rechtenstudenten van allerlei universiteiten - er deden 25 teams mee uit Nederland en Vlaanderen - te testen op hun juridische kennis maar ook op hun analytische en sociale vaardigheden. De tweekoppige teams worden beoordeeld door een jury van professionals, in dit geval een notaris, een advocaat en een psychotherapeut. Die wijldopige cliënt, dat was precies de bedoeling, zo had de organisator van het evenement, hoofddocent Fokke Fernhout, in een briefing *op foto niet de beschreven sessie Foto: Joey Roberts* vooraf al aan de verzamelde juryleden laten weten; de acteurs/cliënten hadden dat als instructie meegekregen. Eens kijken hoe de studenten zo'n 'lastige' cliënt zouden benaderen. Helaas, na afloop blijken de twee jongens het sociale aspect aardig gedaan te hebben, maar juridisch schoten ze te kort. Zo hadden ze beloofd het echte testament wel even bij de notaris op te vragen; "alsof ik dat zomaar zou geven", zegt notaris Ghislain van Kan. Verder hadden ze de cliënt gewaarschuwd dat aan een echt testament niets te veranderen zou zijn. "Weten ze niet dat je een testament kunt aanvechten", vraagt advocaat Manon Pieters. Het was de eerste keer dat de UM deze competitie in huis had, maar een makkelijke thuiswedstrijd was het allerminst: het winnende team kwam uit Utrecht. **Wammes Bos**

Thema Inkom: Legends of Tomorrow

Volg je hart en intuïtie, zegt Apple-oprichter Steve Jobs in de trailer voor het thema van de Inkom 2017. "Zij weten al wat je écht wilt worden. Al het andere komt op de tweede plaats." *Harry Potter*-schrijfster JK Rowling herinnert ons eraan dat de wereld geen magie nodig heeft om iets te veranderen. "Alle kracht die we nodig hebben, zit al in onszelf. We hebben de kracht om ons een betere wereld voor te stellen." De boodschap aan het einde van het filmpje voor de aankomende student: dit zijn de legendes van vandaag, jij kunt de volgende zijn.

De Werkgroep Inkom maakte afgelopen vrijdag tijdens de jaarlijkse Inkom-Ragweekborrel in het Studenten Service Centrum bekend dat het thema dit jaar Legends of Tomorrow is. "We wilden de nieuwe eerstejaars centraal zetten", zegt voorzitter Sean Beuk. "Tijdens de brainstromsessie wisten we al snel dat we iets met 'legends' wilden doen. Voor het filmpje zijn we op zoek gegaan naar quotes die ons aanspraken. Een leuke bijkomstigheid is dat het stukje van Jobs uit zijn toespraak tijdens een diploma-uitreiking komt."

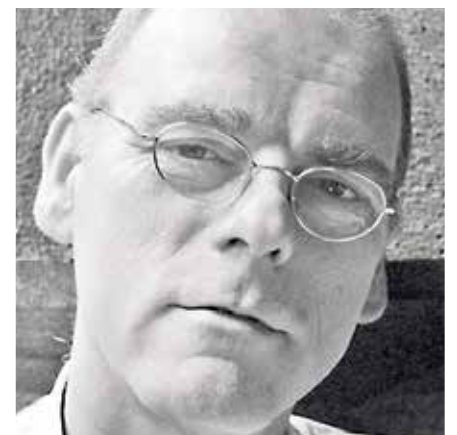
Het thema zal tijdens de Inkom terugkomen bij de opening op de Markt, het afsluitende MECC-feest en in al het beeld- en promotiemateriaal. **CF**

Als ik vrees dat ik ergens de pest in ga krijgen, wil ik als tegengif weleens gaan neuriën of een lied aanheffen. Soms helpt dat, soms niet, een enkele keer werkt het boven verwachting goed. Bijvoorbeeld toen ik, na me voor de vierde keer bij het scheren gesneden te hebben, mezelf erop betrapte dat ik *Oh Haupt voll Blut und Wunden* stond te neuriën. Die dag kon niet meer stuk. Mijn repertoire is echter niet louter hooggestemd. Zo zette ik laatst Roy Orbisons *Only the lonely* in, zij het dat ik pardoes *yoni* in plaats van *lonely* zong. Vermoedelijk omdat ik kort daarvoor in de *Happinez* het prachttijdschrift *Ode aan de yoni* had gelezen. De schrijfster had 'diverse yoni-deskundigen' geïnterviewd en daar veel van opgestoken. In Amerika schijnen de yoni-massagepraktijken uit de grond te schieten, en ook yoni-eieren (kleine eitjes van edelsteen die je in kunt brengen om oefeningen mee te doen) zijn erg in trek. Yoni-deskundige

Kuthumeur

Regena Thomashauer stelde dat 'we allemaal het plezier van de yoni en haar kracht moeten terugbrengen in onze levens'. Dat zal nog niet meevallen, want 'de yoni zit goed verstopt' en 'we denken niet vaak aan haar'. Bovendien blijkt 'onze maatschappij (...) niet op yoni's ingericht'. Maar dat gaat veranderen: ook dichters bij huis komt de 'yoni-beweging op gang'. Bij een centrum in Amsterdam is het drukker dan ooit. Kyo Verberk van dat centrum: 'De yoni wordt in tantra gezien als een belangrijke bron van kennis'. En: 'Ik vond het weleens moeilijk om contact te maken met mensen en mijn yoni bleek een goede manier daarvoor, in elk geval met mannen'. Kyo had geleerd om haar yoni 'niet alleen te gebruiken, maar ook te voelen hoe dat

voor haar was. Ze bleek meer dan een gebruiksvoorwerp, een bron van mogelijkheden'. Maar blokkades liggen op de loer. Mariëlle Spronk introduceerde daarom de 'yoni-release' in Nederland. Bij zo'n release gaat ze 'heel gericht met [haar] vingers langs elke vierkante centimeter van de yoni en voel[t] waar de blokkades zitten'. Haar praktijk is voor maanden volgeboekt, maar idolatrie hoeft van haar ook niet: 'Ik heb geen yoni-kunst aan de muur hangen'. Intussen weet u misschien niet wat yoni betekent. Het is Sanskriet. Voor de Nederlandse vertaling verwijs ik u naar de eerste drie letters van de titel. Herlees en vul in, en zing voortaan bij opkomend chagrijn *Only the yoni*. Daarna lacht het leven u toe!

Nico Baakman, wetenschappelijk medewerker European Studies

Deze column is geschreven op persoonlijke titel

Myth Busters

Myth: Educational experiments disadvantage children who are not allowed to participate

Photo: Joey Roberts

“It doesn’t matter whether it is about pre-school, primary, or higher education. People feel it is ethically irresponsible if educational innovations are not offered to all pre-school children, pupils or students. We, the researchers, should not be allowed to experiment because in doing so we disadvantage the control group (those who do not participate).” This is the view of **Kristof De Witte**, professor appointed to the endowed chair of Effectiveness and Efficiency of Educational Innovations. But this is strange, he feels, because this is what happens in class every day. “Teachers who try to help a weaker pupil get on by using special methods, introducing a tablet into their lessons, practising with extra maths assignments. You don’t know beforehand if it will contribute towards better education. You have to test it.” Doing thorough research into educational innovations requires the class to be divided into two groups: those who participate, and those who don’t, the control group. “In that way, you can accurately determine whether something works. If tablets turn out to be no more than expensive toys, there is no need to introduce them on a large scale. There are many things that have little effect. Take the computer programme that asked dyslexic children to follow a car on a screen.

“For good research, the class is divided into two groups: participants and non-participants”

It was said to improve both halves of the brain working together and thus to increase language skills. Those children did indeed improve, they were better in language tests, but the control group, which simply continued with the ordinary lessons, improved just as well.”

The ‘Muiswerk’ software, on the other hand, which provides children with tailor-made sums as homework, does have effect, Maastricht researchers discovered. Weaker children scored better. Or the extra test training for teachers, which produced better tests, says De Witte. “The questions were more in sync with the course and teaching materials. Insight became more important. Pupils knew this, they started to study differently, and achieved better learning results.” At the moment, De Witte and his colleagues

are developing teaching materials for financial literacy. “Young people, but also many adults, know too little about it: what is a mortgage? What is the difference between fixed and variable interest? Borrowing money costs money. We will take advantage of the differences between young people - some will have picked up more at home than others - but teachers can tackle this in their own way too. We will look at what works best and what influence the knowledge gained by youths has on their parents. More than two hundred schools are going to participate.” What De Witte wants to say is that evidence-based is of great importance when it comes to changes to education. It is not without reason that the UM has a master’s programme of Evidence Based Innovation in Teaching (MEBIT) for professionals in education. “Their greatest frustration is that a lot of changes are enforced from above without proper investigation to see if it works.” Laughing: “At the start, they often have a problem too, conducting experiments that do not include all children. But that soon changes.”

Riki Janssen

 Nederlandse versie op www.observantonline.nl

Act normal

Nothing about global politics over the last year has felt ordinary, but that didn’t stop the prime minister, Mark Rutte, from calling for more “normal” a few weeks prior to yesterday’s election.

“Sometimes it seems as though nobody behaves normally any more,” he wrote in an open letter to the Dutch people. In just 540 words he managed to use the word *normal* no fewer than 11 times.

Naturally, there’s the classic Dutch imperative to “act normal” (*doe normaal*), this time in the form of a choice: “act normal or get out” – at which point it becomes clear who is really being addressed: people who “have come to our land for freedom” and who “don’t want to adjust”.

Next he exhorts the Dutch “to continue making crystal clear what is and is not normal in our country”.

“Normal” things include working for your money, respecting teachers, and shaking hands (presumably a reference to the Tilburg imam who refused to shake hands with politician Rita Verdonk).

People who are “not normal” dump trash on the street, spit, and otherwise behave antisocially, for example by “hanging around in groups” and harassing people or provoking them in vlogs.

It strikes me that Anglophone politicians tend to avoid the use of *normal*. Partly out of political correctness, no doubt, but also because it raises the question, what is normal?

Indeed, it seems English speakers find it easier to pin down what’s *not* normal.

In a *New York Times* column last year entitled “Donald Trump, this is not normal”, the word appeared 9 times in under 900 words, all in the context of “not normal”.

It’s not normal, for example, to have a president who “does not have time for daily intelligence briefings” but does for “tweeting insults like a manic insomniac”.

Trump himself may have thrown the normal playbook out the window, but even he uses *normal* mainly in the negative. In his campaign speeches last year he broke this unwritten rule only once: in the sense of “normal stuff” like buying a \$40 million house in Florida and selling it to a Russian for two and half times that. Otherwise he sticks to the negative, like calling the “movement” to elect him “not just a normal situation”.

Hillary Clinton, in her campaign speeches, avoided the word almost entirely, except to say “this is not a normal election” – perhaps the only thing the two have ever agreed on.

Alison Edwards

Executive Board does not convince SJP students

The Maastricht department of the Students for Justice in Palestine organisation says that they are "extremely disappointed" with the viewpoint and the argumentation given by the Executive Board regarding SJP's proposed boycott of IT company Hewlett-Packard.

Last week, the Executive Board sent a long letter to SJP and former University Council member Michael Dijkstra. Both parties had asked questions about HP's alleged involvement in anti-Palestine politics by the Israeli government and suggested that a consumer boycott of HP products would be appropriate. The bulk of the UM's orders with HP concerns workspace computers. Dijkstra is waiting to see the course of developments for the moment, he says, but SJP has announced that it would provide a written reaction to the Board's letter this week. That will be after the *Observant* deadline, which is why Asiya Ahmed and Selma Rekik, founder and chairperson of SJP Maastricht respectively, have provided us with an oral clarification. The disappointment, they say, is based in particular on the failure of the

Board to respond to the arguments put forward by SJP and the much broader BDS movement: *Boycott, Divestment* (withdrawal of investments), *Sanctions*. In its letter, the Board concentrates on the contested biometrical ID system, supplied by HP and used by Israel at border crossings. However, SJP also mentioned other reasons why HP's presence in Israel should be contested, from supplying technology to the army and the prison system to machines used by the navy to carry out blockades of the Gaza Strip. The UM Board has not addressed the other concerns.

Asiya Ahmed: "Furthermore, the Board ignores information from many NGOs, including Israeli ones, that the ID systems are used systematically to discriminate against Palestinians. The UM says that this is not the case, that HP does not participate in the violation of human rights, but rather protects them; it is really shocking to see that they only refer to the text on HP's own website in this case. These statements have been known for quite some time." The UM also refers to the fact that HP has signed the *UN Global Compact* statement on human rights and other matters. Selma Rekik: "But there

are much more recent and more specific *UN business guidelines* on working in the occupied territories. HP is there too. Why does the Board not refer to that?"

SJP disputes the fact that boycotts are a poor means in reaching "sustainable solutions", as the UM argues: "Look at South Africa, it really helped end Apartheid. Israel also pursues apartheid politics."

SJP has been trying to reveal any connections between the UM and Israel for some time. They state that there are links (also of the UM) with Israeli universities through the European research programme Horizon 2020, including a technical university that also works for the army. Two attempts to reveal the UM connection through requests made to the Freedom of Information Act, have failed. SJP requested documents regarding connections with Israeli educational institutes, also indirect ones and not just through official joint ventures. According to the Executive Board, these documents do not exist.

Wammes Bos

Inkom theme: Legends of Tomorrow

Follow your heart and your intuition, said Apple founder Steve Jobs in the trailer for the Inkom 2017 theme. "They somehow already know what you truly want to become. Everything else is secondary." *Harry Potter* writer JK Rowling reminds us that the world doesn't need magic to change something. "We carry all the power we need inside ourselves already. We have the power to imagine better." The message at the end of the short film for future students: these are today's legends, you could be the next.

During the annual Inkom Rag Week drink at the Student Services Centre last Friday, the Inkom Working Group announced that this year's theme is Legends of Tomorrow. "We wanted to make the new first-year students the focus," says chairman Sean Beuk. "In the brainstorming session, we quickly realised that we wanted to do something with 'legends'. We then looked for quotes for the video that appealed to us. A nice incidental circumstance is that the part from Jobs' speech will also be shown during the presentation of the diplomas."

The Inkom theme will recur during the opening on the Market, the final MECC party and in all visual and promotion materials.

CF

Eating cakes and dancing for a good cause

Is there anyone here with salsa experience? Two hands are raised. "Great, there is a lot of work to be done," concludes instructor Saiyd Sinlae, who is leading this Rag Week workshop on behalf of student dancing association Let's Dance. He divides the group of people who have gathered here at Dancing Centre Bernaards on Monday evening into men and women. "Men, follow me. Ladies, look at Nadia." And there they go. First, they only do steps on the spot, then a turn is added. "Good, and now less like we are marching and more like we are dancing."

The workshop is one of the many activities

Selling waffles during Ragweek Photo: Loraine Bodewes

during Rag Week – from 8 to 15 March – where students collect money for a good cause. There will be different parties, waffles, cakes and other delicious goods will be sold, and there is also a film evening in Pathé. The proceeds will go to

Stichting Buddyzorg Limburg, (Buddy Care Limburg Foundation) this year, which offers support to the seriously ill and provides help to those suffering from obesity who want to change their lifestyle. Another good cause is Stichting

Wensambulance Limburg, (Wish Ambulance Limburg Foundation), which fulfils wishes of seriously ill patients. Last year, Rag Week collected 13 thousand euro.

CF

State and people fighting together

The Mafia – for many people scenes from *The Godfather*, *The Sopranos* or *Goodfellas* will come to mind. But real life Mafia is very different from how it is depicted in movies or TV shows. It is present in the daily life of common citizens and affects people in multiple ways, from corruption to drug trafficking. The victims of the Mafia include many innocent people who stood up against them: journalists, judges and teachers. On **21 March**, Italy will hold its first official **Memory and Commitment day to innocent Mafia victims**. An important event, says **Matteo Bonelli**, Italian PhD researcher at Maastricht University's law faculty. "This day was celebrated unofficially for a long time, recognition by the government now showing how the State and the people are fighting together against organized crime." In the past few years, the Libera association (aiming at promoting the fight against Mafia, encouraging legality and justice) organized peaceful manifestations combined with awareness activities, for example in schools.

When asked to analyze the issue from a legisla-

tive perspective, Bonelli explains: "There is nothing wrong with our constitution. Our legislation is one of the most advanced in Europe. The problem lies in the willingness to respect it, both from individuals and from law enforcers. The fight against the Mafia starts with each individual who decides to act according to the law; this is why it is not only a Memorial Day but also a day of individual and social commitment."

"Another thing that most people don't realize is that the Mafia is not something happening and localized in southern Italy. Of course, it starts there but it affects most European countries." Bonelli takes the example of a famous boss arrested in Utrecht in 2013. "The drugs don't fly directly to Italy; their network extends even here in the Netherlands."

Elena Castellano

 Nederlandse versie op www.observantonline.nl

Illustration: Simone Golob

Guess who's coming to dinner

Kissed? That's an understatement. "They were wrapped around one another"

They're wrecked, the four students from the independent sorority Schanulleke. Last night they partied the night away during the annual Chic Sat Club Night at the Mondial club in Beek. Myrthe Bovendeaard even kissed "a very nice someone". Kissed? That's an understatement, according to Dana Vervloet. "They were wrapped around one another."

Vervloet is on the quiet side this evening. She didn't manage to eat today, let alone make it to class. Evie Verschuur, likewise, went straight back to bed after her tutorial. Only Merel van Zuiden, who left the party "early" – at two am – put in a full day at het school. But it was a good party, not least because "everyone comes in normal clothes", Bovendeaard explains, rather than society jumpers and dinner jackets. That way they're incognito, as it were. "You can mingle without being put in a box." And: "Clubs that might otherwise ignore you because they think they're too good for everyone else – we're not one of those – will strike up a conversation." *Zuurvlees*. It smells delicious in the kitchen of the Capucijnenstraat 41b. Bovendeaard, who got through the day on a few crackers, may be excused from missing her classes – she's prepared a full three-course meal. When Professor Klasien Horstman arrives, bearing flowers that are placed in water, it turns out the ladies have thought long and hard about the table setting: the professor is given the best seat and ceremoniously placed at the head of the table. She begins by asking what everyone studies. And she has done her homework on Schanulleke: "I saw some really funky photos on your site, everyone in dresses. I thought, should I be wearing a skirt?" They're not that fancy, comes the reply – only when someone turns 21, then the whole club dines out in style.

Horstman never joined a student association herself, and asks what they actually do. They eat a lot, says Van Zuiden. And they drink, and

together with three other associations they run Studentencafé de Beurs. This year they'll also take a trip together to celebrate the club's twenty fifth anniversary. Do they ever talk politics?, the professor asks. With the elections coming up, they do, and as often happens over the course of the evening the comments tumble out in quick succession. "Wilders won't win", Vervloet says. "I find Jesse Klaver way too overdone, with those rolled-up sleeves and everything", Verschuur chimes in. Van Zuiden and Bovendeaard bring up the film by Arjan Lubach: "America first, the Netherlands second. Hilarious." Verschuur asks whether they have seen the photo of the German Carnival float with Wilders, Le Pen, Trump and Hitler. "The caption was *Blond ist das neue Braun*." And suddenly they're onto voter IDs: Van Zuiden recently moved and is worried hers is still floating around somewhere, while Bovendeaard has "sort of lost" hers. In short: yes, they talk politics from time to time. And they do plan on voting. As does the professor, who is tossing up between D66 and GroenLinks.

As the courgette soup with salmon and cheese crisps arrives on the table – "very good", says the professor – the conversation turns to "Maastricht syndrome". Horstman looks around quizzically. "The women in Maastricht are sexually

*
Klasien Horstman
58

professor of Philosophy of Public Healthcare,
lives part time with her partner, one son

*
Myrthe Bovendeaard
20

third-year European Studies student at Zuyd
University of Applied Sciences, member
of independent sorority Schanulleke

*
Merel van Zuiden
20

third-year student at Hotel Management
School, member of Schanulleke

*
Dana Vervloet
19

first-year student of Biomedical Sciences,
member of Schanulleke

*
Evie Verschuur
21

second-year medicine student, member
of Schanulleke

frustrated because there aren't enough men", Verschuur explains.

"Oh, so you were in luck yesterday", Horstman replies, grinning in Bovendeaard's direction.

The students talk freely, sometimes sharing inside information that only confidantes can follow, but don't ask a lot of questions of their guest. When the conversation moves from Van Zuiden's hotel internship in Dubai to the difference between the Emirates and Saudi Arabia ("Emiratis are much more open") to religion, Verschuur asks: "Are you religious?" No, laughs Horstman. "I'm a heathen. I come from the *Veenkoloniën* and was raised on peat gin, scepticism and anarchy.

When I was 18 I had a Catholic boyfriend, and I was intrigued by all those rituals. They were quite free – could go out, drink, come home late – as long as they went to church on Sundays. I also quite enjoy some of the Bible stories, it's a kind of literary tradition. A while back I was in Bogota, Colombia, at a church service. It was very slick, very professional, very American, with a band. Four thousand people would show up to every service, seven of them per day. It was fun, swinging, and for the people there it was very emotional. My neighbours cried their eyes out. The church plays a role in national political debates there, but at the level of the people it's about the community, about getting together on

Sunday mornings." The students have barely ever opened a Bible. But you can find one in every hotel, says the hotelier Van Zuiden. Why is that?, asks Verschuur. "Because you'll have forgotten it", Van Zuiden replies. Bovendeaard prefers fairy tales. Horstman: "Those are also all about the moral of the story."

"Is there *peperkoek* in that? And sugar? And syrup?" Verschuur sounds a tad suspicious on being presented with a plate of *zuurvlees* and fries. "That's the idea, it's a Limburg recipe", says Bovendeaard.

The professor has one final question. "Say you don't feel like going to a sorority evening. Can you skip it?" No, the students reply in unison. It's compulsory. If you really can't make it you have to go to the president, and she decides whether you can skip an evening. Van Zuiden: "People often play the uni card and say they have a tutorial." "If there are no rules you'll be stuck at the pub with just five people", Vervloet explains. "Sounds like a tutorial", Horstman decides. "All those attendance requirements."

Riki Janssen

FOOD

"Fantastic, my genuine compliments"

HOSPITALITY

CLEANLINESS

"Very clean, although the toilet could do with a look"

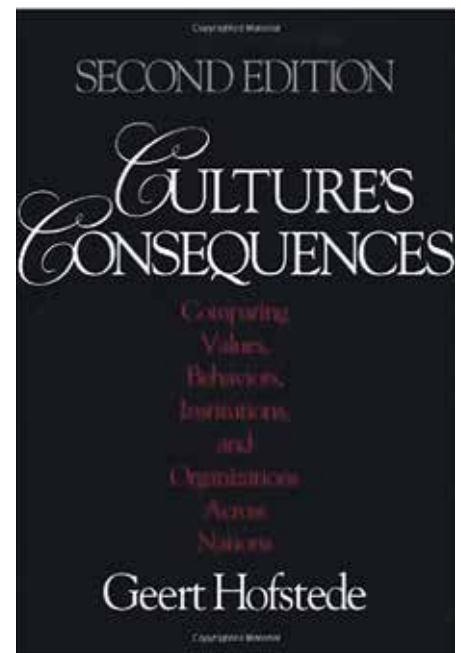
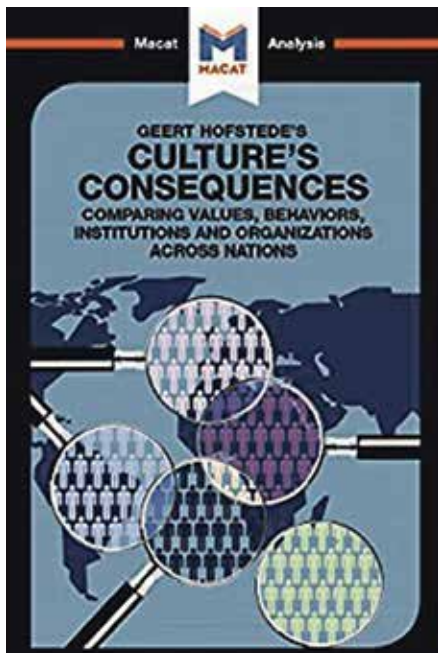
Nederlandse versie op
www.observantonline.nl

Prof. Horstman shares a meal with members of independent sorority Schanulleke, from left to right: Myrthe Bovendeaard, Klasien Horstman, Merel van Zuiden, Evie Verschuur, Dana Vervloet Photo: Observant

Culture's Consequences (1980) by Hofstede has not become obsolete at all

“You can't make a Dutchman from a Chinese”

*To what extent is the behaviour of managers influenced by culture? Former UM professor Geert Hofstede was the first to ask that question and in doing so became world-famous. His book *Culture's Consequences (1980)* has been quoted more than 80 thousand times. American research is doubtful about his conclusions, claiming that it is in particular the circumstances that determine the style of management.*

For years, Geert Hofstede was the most quoted Dutch economist and he now has ten honorary doctorates to his name, the most recent one being from Romania. And then to think that he is not actually an economist, but an engineer and a social psychologist.

At the end of the nineteen-sixties, Hofstede (1928) worked for IBM and discovered that the 53 offices spread across the world showed tremendous cultural differences. In his book *Culture's Consequences (1980)*, one of the most influential management books of the twentieth century, he distinguished five dimensions: Power Distance, Individualism versus Collectivism, Masculinity versus Femininity, Uncertainty Avoidance, and - added later - Long-Term versus Short-Term Orientation. Based on this, Hofstede made lists of countries using a score ranging from zero to one hundred. Dutch culture scored high on 'individualism', and low on 'masculinity' - which indicates sex equality.

In the last forty years, the world has changed completely - or globalised - but Hofstede's book has by no means become hopelessly obsolete. Marielle Heijltjes, professor of Managerial Behaviour, refers to the GLOBE project in the nineteen-nineties. The study, in which 15 thousand researchers from all over the whole world participated, endorsed - following

Hofstede - the importance of culture in the style of management. The differences between Northern and Southern Europe, for example, were clear. "Where Power Distance is concerned, it is not a matter of course in the North to exercise one's authority, whereas it is in the South."

Nevertheless, Hofstede - who is never at a loss for a spicy opinion - disparages the GLOBE study. "That is second-rate research, no more than an attempt to imitate my work. It adds very little."

Light version

Recently, American researcher Arthur Jago from the University of Missouri published a study based upon interviews among 6,500 managers from fourteen countries. His conclusion is that the practical circumstances under which a manager makes decisions have a greater influence on his behaviour than the culture. Leadership differs more per situation than per culture.

"That is just typical bull by people who want to quantify everything, making lists of what is important all the way down to what is unimportant," says Hofstede. "Of course circumstances matter, but I made sure that culture was brought into the mix. So that people realise that you cannot make a Dutchman from a Chinese.

By culture, by the way, I mean the things that children learn until their tenth birthday, the things that stay with you your whole life. And the culture of an organisation stems from the attitude and the standards and values of its founders."

The five dimensions in *Culture's Consequences* constitute a useful instrument for managers to classify the world, says Heijltjes. "With the idea of 'Power Distance' in your head, you are better able to understand what is happening on the work floor. However, it is not a predictor. In the sense of "I am going to a country with great power distance, so this is how I should behave." But it does keep you on your toes. These days, our students no longer need to read *Culture's Consequences*, but Hofstede's dimensions are still important ingredients of the study programme."

There is, by the way, a light version, entitled *Cultures and Organizations: Software of the Mind*, of which half a million copies have been sold in 21 countries.

Memoirs

Hofstede, who turns 89 this year, tries to stay on top of the professional literature to some extent, he says. "A few years ago, marketing researchers embraced my work, so I decided to focus more on that field too. I knew nothing

about it and had to conclude that it is very useful, that it has a lot to do with culture. It is interesting to know where a product will catch on."

He still receives many invitations for lectures. "Not too long ago, he went to China and Japan, but that is no longer on the cards."

At the moment, he is writing his memoirs in Ede where he lives. "Not for publication mind you, just for family. I am a true family man. I will be 62 years married this year, we have four sons, ten grandchildren and two great-grandchildren. I don't think that I am important enough to publish an autobiography. I would rather - should they find me important enough later on - that someone were to come forward to write a biography."

A few years ago, he took to the stage again in Maastricht. Hofstede gave a lecture on the financial crisis. The students welcomed him like an aged pop star.

He will soon go to Maastricht again. For some ten years now, since Mark Peterson has occupied the Geert Hofstede endowed chair, the American (together with the Dane Mikael Søndergaard) has organised a master class based on Hofstede's work. That is where he will teach for two days in the last week of June.

Interview met Tefaf-hoogleraar Jan Hoeijmakers

Minder eten om je DNA te sparen

Minder eten: zie hier één van de sleutels tot een lang en gezond leven. Dat zegt de nieuwe Tefaf-hoogleraar annex ouderdomsprofessor Jan Hoeijmakers. Het werkt bij mensapen in het lab, hoogstwaarschijnlijk bij kinderen met een ouderdomsziekte, en bij gezonde volwassenen. Daarbij is een hoofdrol weggelegd voor Hoeijmakers' specialisatie: DNA-reparatie. "Als we onze wetenschappelijke kennis juist inzetten, kunnen mensen 160 jaar oud worden."

Tekst: Maurice Timmermans, Foto: archief Jan Hoeijmakers

Hij is geen kunstbezitter, laat staan een verzamelaar, maar wel een groot bewonderaar. Schilderijen, klassieke muziek maar ook romans kunnen Jan Hoeijmakers, die morgen voor het eerst de Tefaf bezoekt, ontroeren en inspireren, mede vanwege de tijdloze betekenis. Tegelijk ziet de Rotterdamse geneticus tal van parallellen met de wetenschap. "Voor beide terreinen moet je talent hebben maar ook creativiteit, originaliteit en motivatie. Wetenschapper en kunstenaar ben je 24 uur per dag, bovendien zijn kunstwerken en onderzoeksresultaten van blijvende waarde." Het laatste museum dat hij bezocht, was de National Gallery in Oslo. "Begin deze maand heb ik er de Olav Thon prijs gekregen, een half miljoen euro vrij te besteden. Dat is veel geld, zelfs meer dan de Nobelprijs, die je meestal met anderen moet delen. Na de uitreiking had ik een half dagje over en ben ik de Gallery binnengelopen. Het verbaasde me hoeveel Nederlandse schilders daar hangen, vooral middeleeuwen als Avercamp, Ruysdael, Hals en een Jan Steen."

Ook films kunnen hem zeer raken. Dat gebeurde in het bijzonder bij *Amour* (2012), een film over een hoogbejaard stel van wie de vrouw een beroerte krijgt en kort daarna haar geestelijke vermogens achteruit ziet gaan. "Twee mensen die elkaar niet los willen laten maar dat uiteindelijk toch moeten doen. Je zag de veroudering, de neerwaartse lijn, zonder hoop op verbetering. Het lijden wordt onvermijdelijk en maakt je machteloos, iets wat ik ook bij mijn moeder heb gezien na een beroerte. In *Amour* geeft de vrouw haar man te verstaan dat ze dood wil, waarna hij helpt bij haar wens."

Nobelprijs

Hoeijmakers doet onderzoek naar veroudering en DNA-reparatie, naar de manier waarop cellen schade aan het DNA repareren. Is dat nodig dan? Ja, het erfelijk materiaal raakt constant beschadigd. Letterlijk constant: een cel kan honderdduizend krassen per dag oplopen. Zonder reparatie valt niet te overleven.

Het gevaar komt van buitenaf en van binnenuit, aldus Hoeijmakers, die meerdere herstelmechanismen ontdekte. Schade ontstaat door uv-straling, giftige stoffen in voedsel, sigarettenrook, maar ook door fouten in de

celdeling en door zuurstofradicalen die ontstaan tijdens de stofwisseling. Meestal is het loos alarm en verloopt de reparatie vlekkeloos, maar heel soms gaat het mis. En dat kan het begin zijn van tumorgroei. Hoeveel belang aan dit onderzoeksveld wordt gehecht, bleek in 2015, toen de Nobelprijs voor Scheikunde ging naar drie onderzoekers die DNA-reparatie vanaf eind jaren zestig op de kaart hadden gezet.

Voedselrestrictie

Hoeijmakers ontdekte dat gebrekkige reparatie niet alleen kanker kan veroorzaken maar ook veroudering versnelt doordat beschadigde cellen doodgaan of in een slaaptoestand geraken. Minder eten helpt hiertegen, zo bleek uit Hoeijmakers onderzoek, eind vorig jaar gepubliceerd in *Nature*. Muizen die door een verouderingsziekte niet langer leven dan vijf maanden, worden met een hongerdieet (30 procent minder voedsel) ruim twee keer zo oud in een veel betere gezondheid. Het lichaam steekt dan minder energie in groei en des te meer in onderhoud, waardoor minder DNA-schade ontstaat. Ook kinderen met verouderingsziekten als progeria en het Cockayne syndroom zullen baat hebben bij "voedselrestrictie", verzekert Hoeijmakers. "Ik twijfel daar geen moment over, omdat het onderhoudsmechanisme overal in de natuur hetzelfde is, of het nou gaat om muizen, fruitvlieggen, schimmels of mensen. Bij de kinderen verwacht ik een enorme verbetering van de kwaliteit van leven, niet van 100 maar 1000 procent, onder meer omdat het zenuwstelsel meer intact blijft. We zijn nu een experiment aan het voorbereiden samen met Franse onderzoeksgroepen. Daar willen we de voedselrestrictie testen en stoffen opsporen die een verzadigd gevoel nabootsen zodat je als patiënt niet voortdurend honger hoeft te lijden. Wat wellicht ook helpt, is de samenstelling van het eten veranderen. Minder eiwitten lijken het lichaam aan te zetten tot onderhoud."

Dat onderzoek zal hij mede financieren met het geld uit Oslo. "Ik heb in Nederland al een paar keer subsidie hiervoor aangevraagd, maar men ziet er geen heil in. Dat gebeurt steeds vaker bij fundamenteel onderzoek. In de VS, Duitsland of Brussel is daarvoor makkelijker geld te krijgen. Ik heb nu goede hoop op een ERC grant van de EU."

Wie is Jan Hoeijmakers?

Hij was de eerste die een DNA-herstelgen bij de mens wist te klonen en maakte mede daardoor furore als expert op het gebied van DNA-reparatie en ouderdom. Sinds 1993 werkt Hoeijmakers (1951), die opgroeide in het Noord-Limburgse Sevenum, als hoogleraar moleculaire genetica aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Hij leidt een lab van zeventig onderzoekers, met een jaarlijks budget van zeven miljoen euro. In 1999 won Hoeijmakers de Spinozaprijs en in 2008 sleepte hij de Europese *advanced investigator award* in de wacht.

Gedurende het academische jaar zal hij als Tefaf-hoogleraar meerdere masterclasses voor studenten en onderzoekers verzorgen. De eerste is vandaag (16 maart), voorafgaand aan zijn inaugurele rede (16.30 uur). Die is getiteld *Keeping your genome intact protects from cancer and ageing*. Hoeijmakers is de zesde Tefaf-hoogleraar, na onder anderen voormalig KNAW-president Hans Clevers en de Nobelprijswinnaars Aaron Ciechanover en Harald Zur Hausen.

Is minder eten ook een tip voor gezonde volwassenen die langer willen leven?

"Ik denk van wel. In nog niet gepubliceerd onderzoek hebben we het effect van vasten bestudeerd bij muizen die jong, jongvolwassen, volwassen en oud zijn. Oude muizen kunnen de stress niet aan en gaan er deels aan dood. Dus bejaarden raad ik een streng dieet niet aan. Bij volwassen dieren zie je het grootste effect. Het belang van minder eten wordt steeds duidelijker, ook bij andere medische toepassingen. Bij orgaantransplantatie voorkomt het beschadigen aan het nieuwe weefsel, en bij chemotherapie schade aan gezonde cellen."

Minder eten kan volgens u ook beschermen tegen Alzheimer en Parkinson. Hoe zit dat?

"De wetenschap heeft mensen met dementie op dit moment niets te bieden, ondanks de miljarden die de farmaceutische industrie in onderzoek steekt. We beseffen te weinig dat veroudering de belangrijkste oorzaak is en dat voedselrestrictie om onderhoud te stimuleren ook bij deze ziekten verschil kan maken. In plaats daarvan kijkt iedereen naar plaques ofwel eiwitophopingen in de hersenen, maar die spelen slechts een bijrol."

Aan de Radboud Universiteit zijn ze onlangs tot dezelfde conclusie gekomen en hebben ze het onderzoek stopgezet.

"Klopt. Ik heb ook contact opgenomen met de onderzoekers, iets wat ik drie jaar geleden ook al heb gedaan, maar toen viel het kwartje niet. Nu er weer twee farmaceutische trials van een half miljard dollar elk zijn geflopt, dringt bij meer onderzoekers het besef door dat veroudering cruciaal is. Aan de VU in Amsterdam is dat nog helemaal niet het geval. Daar richten het vizier nog steeds op plaques."

Sommigen vinden dat het niet draait om zo oud mogelijk worden maar accepteren dat het leven eindig is, je verzoenen met de dood.

"Helemaal mee eens. Wat ik beoog is het verouderingsproces zo sturen dat mensen langer gezond blijven, zonder ernstige handicaps en chronische ziekten. Het gaat niet om mensen zo oud mogelijk laten worden. Al leven we wel steeds langer. Sinds 1840 is er elke week een weekend bij gekomen. In één lange, stijgende lijn."

Waar eindigt dit? Er is geen reden om te denken dat die lijn binnenkort stopt.

"Onder de huidige omstandigheden kunnen we, denk ik, 130 jaar oud worden. Maar als we onze kennis over een gezonde levensstijl inzetten en kinderen daarmee van jongs af aan grootbrengen, kunnen we misschien 160 worden. Eerst was het de verbeterde hygiëne waardoor we langer leefden, toen de antibiotica en vaccins tegen infectieziekten, daarna de gezondere voeding en de medische vooruitgang, en ik denk dat de volgende stap zal zijn: kennis van het verouderingsproces en de bijbehorende gezondere leefstijl."

Hoe oud zou u zelf willen worden?

"Zolang ik er nog plezier in heb. Als je volledig afhankelijk wordt van anderen, niet meer zelf uit bed kunt komen, jezelf niet meer kunt uiten, dan wordt elke dag een marteling in plaats van iets waar je naar uitziet. Geef mensen dan de mogelijkheid om het leven zelf af te ronden."

Zoals de vrouw in Amour.

"Ja, want als je serieus naar die film kijkt, dan begrijp je die keuze. Al kon de vrouw het niet meer zeggen. Gelukkig kon ze het toch aan haar geliefde duidelijk maken."

Het oordeel van de keurmeesters is geen garantie

Tefaf is voorzichtiger geworden

“Don't forget to mention the flowers” zegt de Britse dame aan wie de verslaggever net bij een toevallige ontmoeting verteld heeft dat er nog een stukje over de Tefaf geschreven moet worden. En ze heeft ze dit jaar nog niet eens gezien, maar ze weet van vorige bezoeken hoe spectaculair de ingang van de kunst- en antiekbeurs in het Mecc altijd weer wordt opgeluisterd met gigantische bloemkunstwerken. Bezoekers posteren er graag hun vrouw, man (of wie er op dat moment maar aan hun zijde is) voor en nemen dan een foto, ook nu weer. Zoals Nout Wellink, oud-president van de Nederlandsche Bank, die zijn vrouw naar de juiste plek pal voor de bloemenwaterval dirigeert, zijn mobieltje in de lucht houdt en afdrukt.

Toch hangt er dit jaar een beetje een sluier over het evenement. De reden: er zijn magistrale vervalsingen op de markt, zo goed dat kenners er massaal door op het verkeerde been worden gezet. Voor het eerst heeft de Tefaf daarom een soort van disclaimer opgenomen: het oordeel van de keurmeesters, die voorafgaand aan de beurs twee dagen de werken op echtheid controleren, is geen garantie dat er geen vervalsingen tussen zitten.

NRC Handelsblad bracht er voorafgaand aan de beurs een serie over. Ook hun kunstredacteur was erin getuind: hij kocht per telefoon een zeventiende-eeuws bloemstillevens op een veiling van Christie's, liet er naderhand een expert naar kijken en besefte dat hij zijn 14 duizend euro beter aan een leuke tweedehands auto had kunnen uitgeven. Het was de spreekwoordelijke kat in de zak: vals, niet lang geleden geschilderd.

Gelukkig geldt dan de regel dat Christie's het werk terugneemt en het geld terugstort. En wat de krant eveneens meldde: vier beurshandelaars hebben het afgelopen jaar gedoe gehad rond mogelijke vervalsingen, tot aan juridische procedures toe. Niettemin staan ze er dit jaar weer, iets wat de andere standhouders niet altijd tot vreugde stemt omdat de goede naam van de Tefaf in het geding zou kunnen komen. Een van de vier is de eeuwenoude Londense galerie Colnaghi.

De stand is duister, donkere muren, spaarzaam licht, en ja, of ze het erom doen weet je natuurlijk niet maar vanuit die duisternis (voor de hierbij afgedrukte foto is het bijgelicht) knalt een levensgroot houten, polychroom beeld de bezoeker tegemoet, een ridderachtige figuur die een kruis strijdlustig naar de toeschouwer opheft. Een beeld om van te schrikken. Het blijkt om de 'heilige Louis van Frankrijk' te gaan, de middeleeuwse Franse koning die later vooral in Andalusie vereerd werd. Rond 1600 gemaakt door Juan de Mesa. Er lopen wat mensen omheen die met zaklantaarntjes de details bekijken. Dat loont waarschijnlijk de moeite, want ze mogen het meenemen voor zes miljoen euro.

Wat verder opvalt: uitgebreide tot zéér uitgebreide beschrijvingen van de herkomst van de kunstwerken. Want tja, we willen weten dat we niet gefopt worden. Zo levert de New Yorkse galerie David Tunick hier en daar complete lappen tekst: waar komt het vandaan en welke tocht heeft het door de geschiedenis gemaakt, wat is er waar en door wie over geschreven, op welke tentoonstellingen is het werk te zien

geweest.

Een eindje verder treffen we de stand van de Amsterdamse galerie Bijl-Van Urk. Daar is het druk. Iedereen wil de Saenredam zien die geen Saenredam mag zijn. De schilder, voluit Pieter Jansz Saenredam, is een zeventiende-eeuwse meester, bekend van zijn stadsgezichten en kerkerinterieurs. Maar hij heeft daarnaast een paar buitenissige werken geschilderd, die niet helemaal lijken te passen in zijn oeuvre. En laat kunsthandelaar Sander Bijl nu een van dergelijke schilderijen, een gezicht op Rome (*boog van Constantinus*) op de kop te hebben getikt. Voor zo'n 50 duizend dollar. Als het een Saenredam is, gaat het stuk miljoenen opbrengen. Maar nu komt het: de keurmeesters van de Tefaf zijn streng, of overvoorzichtig, gezien de actuele discussie. En die zeggen, in afwijking van nogal

wat andere experts, dat het geen Saenredam is. Althans, ze willen de naam er niet bij. Wel een Nederlandse schilder uit de zeventiende eeuw, meer niet. Dus die toeschrijving moest weg. Daarom, het is vrijdag en de eerste publieksdag, staat er nu bij dat het een *Dutch painter* betreft. Maar dat is niet het enige ongewone. Bijl heeft onder het schilderij allerlei documentatie opgehangen die zijn gelijk moet staven. Want hij weet het zeker, zegt hij, meer dan bereid als hij is om met iedereen te praten: “Ik houd dit verhaal tweehonderd keer per dag. Waarom? Er is een ander schilderij van Saenredam dat mijn vader, toen restaurateur bij het Rijksmuseum, onder handen heeft gehad en dat zeer verwant is. Ik heb dat werk een jaar lang bijna elke dag gezien.” Een beetje boos op de Tefaf-organisatie is hij wel, om het zacht uit te drukken. Want hij heeft geprobeerd om het werk vooraf te laten keuren, intensiever dan in de twee dagen *vetting* die er normaal voor staan. “Dat weigerden ze”, zegt hij. Maar hij zegt ook “blij met de ophef te zijn, want nu komt er eindelijk discussie over, dat probeer ik al maanden.” Hij kondigt aan dat een museum het schilderij gaat onderzoeken, welk museum dat is, zegt hij er niet bij.

Een paar dagen later komt het nieuws dat hij het schilderij toch maar heeft weggehaald. Onder druk van het Tefaf-bestuur dat liever niet ziet dat de controverse publiekelijk, in de stand zelf, wordt uitgevochten? Het zou zomaar kunnen. Nog een laatste tip, want een bezoek aan de Tefaf is altijd meer dan de moeite waard, al was het omdat je echt met de neus op de kunstwerken mag staan. Welk museum laat dat toe? De tip: stap uit je eigen comfortzone. Bekijk iets waar je gewoonlijk aan voorbij zou lopen. Houd je van Warhol of Jeff Koons? Ga dan eens naar Aronson Delftware en bekijk de porseleinen koetjes, met bloemen beschilderd, met een kleurig melkmeisje erbij. Delft, begin achttiende eeuw. Houd je van oude meesters? Ga naar de galerie Beck & Eggeling en zie de *6 Dancing Figures* van Magdalena Abakanowicz: zes manshoge rennende figuren zonder hoofd. Dansend? Eerder op de vlucht voor een ramp, een aanslag, de angst spat eraf. Het hoofd is men al kwijt.

Wammes Bos

Foto's: Loraine Bodewes

In het kader van de Tefaf organiseert de UM samen met anderen op 17 en 18 maart een conferentie over *Participatory Practices in Arts and Heritage*. Zie de UM-website

Publieksmiddag
‘Anders kijken naar Ouderenzorg’ met staatssecretaris Van Rijn

“Een grote bekkengevecht wint niemand”

Foto's: Sacha Ruland

Een aflevering van College Tour, maar dan met prof. Jos Schols als “de onechte Twan Huys” en Martin van Rijn als “de echte staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport”. In het publiek nauwelijks studenten, maar vooral veel ouderen die met de speciale gast op deze zonnige zaterdagmiddag in de Maastrichtzaal aan de Universiteitssingel 40 van gedachten willen wisselen: “Waarom heeft u niet harder van u afgebeten toen u werd bedolven onder kritiek?” “Wat vindt u van de sociale dienstplicht die het CDA wil invoeren?” “En bent u al een beetje zenuwachtig voor 15 maart?” Van Rijn: “Niet een béétje!”

Voor de ‘College Tour’ echt van start gaat, geeft prof. Jan Hamers de aftrap van de publieksmiddag ‘Anders kijken naar Ouderenzorg’ van de Academische Werkplaats Ouderenzorg. “Hoeveel procent van onze verpleeghuizen levert kwalitatief slechte zorg?”, vraagt de hoogleraar ouderenzorg aan de zaal. Bij het percentage 30 gaan er flink wat vingers omhoog. “Mijn studenten zeggen hetzelfde”, vertelt hij. “Als ik vervolgens vraag waarop hun indruk is gebaseerd, blijft het vaak even stil. Het is een gevoel, hoor ik dan of: ik denk dat. Mijn antwoord is: we weten het niet.” Kwaliteit is een moeilijk begrip, betoogt Hamers. Wordt het bepaald door sterftecijfers, de bejegening van de cliënt, het aantal valpartijen? En vanuit welk perspectief kijken we: dat van de bewoner, de familie, de arts, verpleegkundige of inspectie? “Bovendien is er een enorme variatie aan verpleeghuizen. De kwaliteit van één huis met al zijn verschillende afdelingen is al moeilijk in kaart te brengen.” En dan heeft hij het nog niet eens gehad over de valkuilen die een objectieve blik in de weg staan. “Mensen hebben de neiging om hun eigen ervaring te generaliseren. Ze zoeken vaak argumenten die de eerste indruk bevestigen en vinden het uiteindelijk heel moeilijk om hun eerste conclusie in twijfel te trekken. Objectief meten is dus heel belangrijk en dat doen wij in de wetenschap.” Maar ook als Hamers met harde conclusies komt, gaat niet iedereen overstag, vertelt hij zijn gehoor. Neem de Maastrichtse studie die concludeerde dat een op de drie mensen in een verpleeghuis werd vastgebonden. Hulpverleners reageerden vol ongeloof: Nee, dat gebeurde niet bij hen. Ook was men er in het veld van overtuigd dat er een verband zou zijn tussen het vastbinden van onrustige ouderen en de

veelheid personeel. Geen causaal verband, luidde de uitslag van wetenschappelijk onderzoek. “Wanneer is er volgens u sprake van kwaliteit in de zorg”, vraagt hoogleraar ouderengeneeskunde Jos Schols vervolgens aan staatssecretaris Martin van Rijn. “Als de cliënt en de familie de zorg goed vinden. We hebben in Nederland de afgelopen decennia veel bereikt. Ik weet nog dat mijn moeder huilend terugkwam toen zij haar vader, mijn opa, naar een verpleegtehuis had gebracht. Hij lag op een soort slaapzaal, zonder eigen spullen en nauwelijks privacy. Nu heeft iedereen een eenpersoonskamer en richt men huiskamers in. En twintig tot dertig jaar geleden schreven mensen zich op hun 55ste al in voor een bejaardenhuis, nu is de gemiddelde bewoner boven de 75 als hij naar een verpleeghuis gaat. De zorg voor deze mensen is niet alleen complexer, tegelijkertijd is de kwaliteit van leven minstens zo belangrijk.” Meer handen aan het bed, is niet altijd de oplossing voor de problemen, betoogt onderzoeker Erik van Rossum in een van de drie korte lezingen deze middag. Wat dan wel? Hij ontdekte dat teams bestaande uit een mix van mensen met verschillende talenten, waar een goede sfeer heerst en de leiding professioneel is, veel meer bereiken. “De hoeveelheid mensen zegt nog niets over het aantal handen aan het bed”, klinkt het kritisch in de zaal. Denk aan de administratie die in de zorg hoogtij viert. Van Rijn beaamt dat. “We hebben te veel administratie, er zijn veel te veel regels. Ik ben bezig om regels af te schaffen, bijvoorbeeld rondom de voedselveiligheid. Die regels hebben we thuis ook niet. Maar dat betekent wel dat we risico’s moeten accepteren. Die discussie moeten we met elkaar voeren, want anders krijg

je iedereen over je heen als er een keer iemand in de problemen komt.” Schols grappend: “Een weekje diarree kan heel reinigend werken.” De zaal lacht. Van Rijn: “Kijk, dat soort dingen kan ik niet zeggen.” Even later wijst iemand uit het publiek erop dat Nederland meteen in een kramp schiet als er ergens in de zorg iets mis gaat. Van Rijn: “Elk incident in onze mediacratie wordt opgeblazen. Ik moet er voor zorgen dat niet elk incident weer meer regels opwekt. Het gaat er opnieuw om hoe wij met risico’s omgaan, dat we accepteren dat er risico’s bestaan. Dat debat moeten wij voeren.” Halverwege in de zaal gaat een vinger omhoog: “Ik kom bij ouderen die helemaal niemand hebben. Kan de overheid niet zorgen dat eenzame mensen adequaat geholpen worden?” Eenzaamheid is een onderschat probleem, reageert Van Rijn. Hij heeft zijn hoop gevestigd op wijkteams - “mijn droom” - die weten wat er speelt in een

buurt en bij een 85-jarige aanbellen met de vraag: heeft u iets nodig? “Waarom heeft u niet harder van u afgebeten toen u werd bedolven onder kritiek?”, wil iemand vooraan weten. Bijvoorbeeld toen hij de zorgtaken overhevelde naar de gemeenten en er veel problemen rezen. “Het was veel te ongenueanceerd, zo ben ik niet. Een grote bekkengevecht wint niemand. Dus vang ik liever de klappen op.” “Hoe kunt u jongeren motiveren om bij te dragen aan een betere ouderenzorg?” vraagt een student. De vraag alleen al levert applaus op. Een belangrijk punt, vindt Van Rijn, die de toekomst wat dit betreft optimistisch inziet. Maar sociale dienstplicht, zoals het CDA zou willen, ziet hij niet zitten. “Ik vind de gedachte mooi, maar gij zult ... Nee daar ben ik huiverig voor. Een vrijwillige keuze is het uitgangspunt.”

Riki Janssen

10 duizend euro

Aart van Apeldoorn en Martin Paine van de onderzoeksinstituten MERLN en M4I hebben afgelopen dinsdag 10 duizend euro gewonnen in de zogeheten Brightlands Innovation Challenge. Dat is een nieuwe competitie die interdisciplinaire samenwerking binnen de levenswetenschappen moet stimuleren. Van Apeldoorn en Paine eindigden als eerste – van de 28 inzendingen – met een behandeling voor type 1 diabetes. Vorig jaar ontving Van Apeldoorn een miljoen aan subsidie van het internationale diabetesfonds JDRE.

Symposium KNAW: Nederland uit de EU, wat kost ons dat?

“De slagboom aan de grens heeft nog nooit veel uitgehaald”

Wordt het tijd dat Nederland net als Groot-Brittannië de Europese Unie verlaat? Er gaan stemmen op voor een Nexit: minder geld naar Brussel, minder risico op terreuraanslagen, minder vluchtelingen. Twee juristen en een econoom geven hun visie tijdens het KNAW-debat Nederland uit de EU, donderdagavond 9 maart in de aula van de Minderbroedersberg. “De EU is één pakket met voor- en nadelen. Het kan zijn dat een besluit soms niet bevalt.”

Tekst: Wendy Degens

“Het is juli 2019. Schoolvakanties voor het noorden hebben tot lange files geleid aan de grensovergangen.” André Klip, hoogleraar strafrecht aan de Universiteit Maastricht begint zijn presentatie met een vermakelijk maar pijnlijk toekomstbeeld mocht het nieuwe kabinet na de verkiezingen op 15 maart 2017 besluiten tot een Nexit. “De Belgische douane controleert op werkdag alles: of er niet iemand is die op de opsporingslijst staat, of er geen handelswaren worden binnengebracht, of de bestuurder beschikt over een door de EU erkend rijbewijs, of iedereen een ziektekostenverzekering heeft die wordt gedekt. Een paar jongeren worden ingerekend als blijkt dat ze een zakje wiet hebben meegebracht. Vergelijkbare taferelen aan de Duitse grens. Ook daar lange files met vakantiegangers. Wie van tevoren geen visum bij de EU-ambassade in Den Haag heeft gehaald, kan die aan de grens verwerven voor 25 gulden extra per persoon.” Zijn toekomstscenario sluit hij af met de zin dat er in die twee jaar na het Nexit-besluit “geen revolutie” is uitgebroken, geen volstrekte chaos en anarchie. Niet zoveel aan de hand, zou je concluderen. Klip: “Nederland heeft langer een geschiedenis zonder de Europese Unie dan met de EU”

Toch wordt criminaliteitsbestrijding een wezenlijk probleem als Nederland het alleen moet doen, zegt de hoogleraar strafrecht. Het zal gevolgen hebben voor zaken als terrorismebestrijding, cybercriminaliteit, vrouwen-, drugs- en kunsthandel. Wordt er een schilderij gestolen op de Tefaf en steken de daders de grens over naar België, dan gaat de Nederlandse politie er nu achteraan. “We mogen opsporen en aanhouden in het buitenland.” Bij een Nexit gaat daar een streep door. Ook wordt volgens Klip de uitleveringsprocedure van verdachten ingewikkelder en zal deze langer duren. “Als je niet in alle fasen van de strafzaak samenwerkt, kunnen er mazen ontstaan.”

‘Grenzen dicht’, roepen politici en burgers, zo wordt Nederland een stuk veiliger. Klip: “De slagboom heeft nog nooit veel uitgehaald.” Wie denkt dat er opeens geen woninginbraken of winkeldiefstallen meer worden gepleegd, gelooft in sprookjes. Klip meent bovendien dat, als we de grensbewaking serieus nemen, de marechaussee en douane gigantisch moeten uitbreiden met alle kosten van dien. “Hoe moeten we die rijksgrens gaan bewaken? Een muur bouwen? En zo ja, hoe hoog en hoe dik? En wie gaat dat betalen? Of kunnen we leven met een zekere mate van doorlaatbaarheid?”

Online shopper

Het privaatrecht regelt het recht tussen burgers onderling, maar bemoeit de EU zich daar ook mee en zo ja, hoe en waarom? Jurist Jan Smits legt uit dat er vooral op het terrein van het con-

tractenrecht EU-regels zijn die door de lidstaten zijn doorgevoerd in hun nationaal recht. Allemaal om het zo makkelijk mogelijk te maken voor bedrijven en consumenten. Hij noemt de online shopper als voorbeeld. Koopt een Nederlander online een product bij een Belgisch bedrijf dan heeft hij – en dat geldt voor alle EU-lidstaten – het recht om de gekochte producten binnen 14 dagen na ontvangst terug te sturen. Die uniformiteit zorgt voor vertrouwen, zegt Smits. “En het helpt ook de verkoper, want deze hoeft zich niet te verdiepen in 28 verschillende rechtstelsels.” Nog een voorbeeld: het afschaffen van de roamingkosten binnen de Europese Unie. Ook de samenwerking in burgerzaken licht hij toe. “Stel dat een rechter in Nederland echtscheiding heeft uitgesproken terwijl de ex-echtgenoot in Spanje woont. Moet Spanje die echtscheiding erkennen? En kan de ex worden verplicht tot het betalen van alimentatie?” Het antwoord is ja.

“Elke Europese rechtstaat moet de uitspraak van een andere Europese rechter in dit soort zaken ten uitvoer leggen.”

Toch meent Smits dat het “best wel eens voordelig zou kunnen uitpakken voor consumenten” als Nederland uit de EU stapt. “Ik sluit niet uit dat het niveau van bescherming van de Nederlandse consument kan toenemen. Europese regels zijn steeds meer een maximale bescherming, meer mag je niet bieden als lidstaat. De Nederlandse wetgever kan niet zeggen: we geven die online shopper drie weken in plaats van 14 dagen om spullen terug te sturen.” Maar laten we niet aannemen dat globalisering stopt met een Nexit, sluit hij af. “Internationalisering gaat door en de praktijk vindt wel zijn eigen weg. Bedrijven komen met eigen oplossingen.” Zoals verzekeraar Lloyds die wegtrekt uit Londen en zijn heil binnen de Europese Unie zoekt.

Truckers

In de politieke discussie worden maar weinig goed onderbouwde pro en contra argumenten genoemd, zegt een toehoorder later die avond. “Hoe moeten we als kiezers dan een goede afweging maken?” De Amsterdamse econoom Arnoud Boot meent dat het politieke verhaal veel ingewikkelder is dan het puur economische. Hij wijst op de transportbranche, “een beroepsgroep die door de globalisering aan de kant is gezet. Het is niet efficiënt om een Nederlands transportbedrijf te runnen als je het moet afleggen tegen Poolse concurrenten die goedkoper en dus meer gewild zijn. En als je dan als politicus antwoordt: ‘Ja, maar in totaliteit hebben we er voordeel van’ – omdat we een product voor een halve cent goedkoper kunnen kopen – vergeet hij de truckers die hun baan kwijt zijn.”

Wat een Nexit gaat brengen, is voor een econoom moeilijk te voorspellen, zegt Boot. “Uittreden is geen snelle actie”, wijzend naar Groot-Brittannië. “Ze hebben, op wat onzekerheid na, op nog geen enkele manier nadelen ondervonden.” Waarin een Nexit echter wezenlijk verschilt van een Brexit is de euro. “Op het moment dat je als land uit de euro treedt, krijg je gelijk een valutaverandering. Een sterk land, zoals Nederland, kan zich die gevolgen veroorloven, maar ik adviseer het niet.”

De KNAW komt naar u toe

Het Trippenhuis in Amsterdam (van 1815 tot 1885 Rijksmuseum), waar de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen huist, wordt verbouwd. Reden voor de organisatie om het land in te trekken onder het motto ‘de KNAW komt naar u toe’. Donderdag 9 maart vond het symposium *Nederland uit de EU* plaats in Maastricht.

André Klip, hoogleraar strafrecht aan de Universiteit Maastricht, zijn collega en hoogleraar Europees privaatrecht Jan Smits en de Amsterdamse econoom prof. Arnoud Boot schetsen deze avond de voor- en nadelen van een uittreding uit de EU; wat betekent het voor hun eigen vakgebied? Voor de gelegenheid is ook KNAW-president José van Dijk in de aula van de Minderbroedersberg. Ze is even terug bij haar oude werkgever: tussen 1995 en 2001 werkte ze aan de faculteit cultuur- en maatschappijwetenschappen. Er zijn meer zwaargewichten uit de Nederlandse wetenschap: ook André Knottnerus – tot 1 april voorzitter van de Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid (WRR) en hoogleraar in Maastricht – en zijn opvolgster uit Tilburg, prof. Corien Prins, zijn present. De laatste zit het symposium voor.

Beeld: Simone Golob

Schermen

“Als je iemand hoort roepen, draai nóóit je hoofd om”

Foto: Joey Roberts Illustratie: Janneke Swinkels

Een jaar geleden opende het nieuwe universitaire sportcentrum van UM Sport zijn deuren. Observant trekt wekelijks de sportschoenen aan en neemt tot aan de zomer deel aan de lessen. Vandaag: schermen.

De beginnening: Vooruit, het ziet er vreemd uit, maar als de docent het adviseert, trekken we het maar aan: een plastic borstbeschermer die blauwe plekken moet voorkomen. Onder de arm ermee, net als het schermvest – “waar geen mes doorheen kan”-, een handschoen, een speciaal masker en het wapen. Met z'n vijven lopen we met een stapel schermkleding van het opberghok naar de zaal. Docent Inge Compter vertelt iets over de achtergrond van de sport en de soorten wapens: “We hebben sabels, degens en floretten, maar tijdens de beginnerslessen schermen we met floretten, ze zijn licht en heel fijn.” Om het verschil te voelen, mogen we ze alle drie vastpakken. De degen is het zwaarst en weinig buigzaam, bij de hand zit een relatief grote en zware komvormige kap. Compter begint bij de basishouding, de positie en garde. Eén voet naar voren, andere voet dwars opzij, knieën licht gebogen, steekwapen

firm in de hand. Wat in elk geval duidelijk wordt na een paar minuten: deze vechtsport valt of staat met het juiste benen- en armenwerk, behendigheid en timing. Je moet nadenken en geconcentreerd zijn, maar Compter verzekert ons dat het op een gegeven moment “vanzelf gaat”. Ze deelt ons in koppels in. We mogen om beurten aanvallen. Onze passen gaan naar voren en naar achteren – het lijkt op een sierlijke dans – en dan haalt iemand uit met gestrekte arm. “Lunge, attaque. Oefen maar, tien keer achter elkaar.” Het voelt een beetje raar om mijn tegenstander tien keer met een floret te lijf te gaan zonder tegenreactie. Maar ze voelt er niets van. Zegt ze. Als ikzelf het mikpunt ben, geef ik haar groot gelijk, een steek voelt hooguit als een hard balletje tegen schouder of buik. Nog een belangrijke tip van Compter: “Mocht je tijdens een duel iemand horen roepen, draai nóóit je hoofd om. De

achterkant van je nek is niet beschermd.” Maar, Inge, mag die helm nu even af? Het lijkt wel een broeikas daarbinnen.

De expert: Is schermen eigenlijk wel een sport? Is het echt zo intensief als schermers zeggen? “Ja!” zeggen schermdocenten Inge Compter en Bas Tielemans. “Morgen zul je het aan je bovenbenen voelen! Je moet de hele tijd in balans staan met gebogen benen, je duwt jezelf naar voren, bent altijd in beweging.” Beiden zijn al sinds hun achtste fervente schermers. Tielemans: “Schermen vraagt inzicht, je moet slim zijn. Ook je techniek is belangrijk.” Volgens Tielemans kan lengte in het voordeel werken, “je hebt een groter bereik, maar een kleiner persoon heeft weer een kleiner raakvlak. Het helpt als je snel en lenig bent.” En blessures? “Nee, bijna nooit, je staat altijd in een natuurlijke houding.”

Voor wie: Iedereen die in de schoenen wil staan van Zorro en een betaalbare schermcursus wil. Studenten betalen 18 euro, staf en alumni 27 euro voor negen lessen (wel moet je een sportkaart hebben). Bovendien mogen deelnemers gebruik maken van de schermkleding van UM Sport; scheelt ook weer een flinke investering. Wie al wat meer ervaring heeft, mag aansluiten bij de walk-in, volgend op de beginnerscursus op donderdagen vanaf 20.45 uur.

De feiten: Negenweekse cursus schermen, training op donderdagavonden vanaf 19.30 uur, nieuwe begindatum nog niet bekend, neem contact op met UM Sport.

film: Logan

Superhelden met doodsverlangen

Still uit Logan

Het verhaal: Logan is het laatste verschenen deel uit het superhelden-universum van de X-Men. Het is 2029. De mutant Logan alias Wolverine (Hugh Jackman) is oud geworden, aan de drank en slijt zijn dagen als verveelde limousine-chauffeur. Hij zorgt voor zijn oude mentor professor Xavier (Patrick Stewart), ooit de machtigste 'telepaat' maar nu zodanig afgetakeld dat hij zijn gaven niet meer onder controle heeft en voortdurend verdoofd moet worden. Maar als een jong meisje, ook een mutante, hun hulp nodig heeft, stappen beiden met de nodige tegenzin weer in de schoenen van superheld.

De superheldenfilm wordt eindelijk volwassen, omdat:

- Logan een R-rated film is - toegankelijk vanaf 13 jaar - en dat merk je aan alles. Logan oogt realistischer en dat komt voor een deel doordat regisseur James Mangold kiest voor 'more character, less action'. Voor een superheldenverfilming kent Logan weinig spektakel, al is het geweld harder en wreder. Sowieso is de hele toon grimmig. Logan is een verbitterde, pessimistische held die, net als professor X., het einde voelt naderen.

- Anders dan een meer traditioneel superheldenverhaal wordt de film nogal gekenmerkt door doodsverlangen. Niet voor niets zegt Logan:

"Nature made me a freak. Man made me a weapon. And God made it last too long."

- Logan lijkt gaandeweg qua vorm én thematiek meer op een western dan op een superheldenverfilming. Het landschap, in al zijn nietsontziende droogte en leegte, is de eenzame held en de tragiek van vergankelijkheid - zo kenmerkend voor de western - bepaalt de stijl, inhoud en credo van Logan. Niet voor niets wordt de klassieke western *Shane* genoemd en geciteerd.

- Er wordt sterk geacteerd. Hugh Jackman, die aangekondigd heeft dat dit de laatste keer is dat hij Wolverine vertolkt, en Patrick Stewart spelen de aangetaste helden fantastisch.

Het blijft een plat stripverhaal, omdat:

- Je te oud bent om te geloven in superhelden met uitschuifbare klauwen.

- Je vindt dat een film op literatuur gebaseerd moet zijn en Wolverine nu eenmaal nergens op Archibald Strohm of Frits van Egters lijkt.

Tot slot: Logan is een treurigstemmende superheldenverfilming, doordrenkt van verlies. Een stripverfilming die doet denken aan een requiem.

Jan Salden

Jan Salden is docent filmtheorie aan de Maastricht Academia of Media, Design & Technology

zoals ik al zei

Advances in Trump research

Over Trump valt veel te zeggen. Met één variant van de trumpkunde rekent Harald Merckelbach in de *NRC* van zaterdag onomwonden af. Honderden psychiaters en psychologen hebben Trump van allerlei diagnoses voorzien. Zou de Donald aan alles lijden waarvan hij wordt verdacht, dan zou de 'psycholance' zich dagelijks naar het Witte Huis spoeden. Dat gebeurt niet. Merckelbach noemt zijn column terecht: *Trump is te groot voor de divan*. Hij is een complex verschijnsel, het boegbeeld van een politieke beweging. Wie hem en zijn plannen bestrijdt, moet de politieke arena en de rechtszaal in. Als politicus, journalist, actievoerder, aanklager. Zelfs al zouden de Trumps, de Erdogans of de Poetins van deze wereld gemeenschappelijke eigenschappen hebben, dan volgt daaruit nog niet wat ze inhoudelijk nastreven en normaal vinden. *Content matters*. En van de meeste mensen met dezelfde eigenschappen hebben we bovendien nog nooit gehoord. Nog een voorbeeld dat past in Merckelbachs redenering. Ooit heb ik een aanbevolen boek gelezen dat uitvoerig het wonderle leven behandelde van een politieke mafia boss uit, geloof ik, Chicago. Psychoana-

Foto: Loraine Bodewes

lyse, een overheersende moeder, alsmede de aangeleerde eet- en ontlastingsgewoonten van de zeer jonge *godfather* vormden de ingrediënten voor een verklaring van zijn latere wel en wee.

Als kind werd hem toegestaan zijn eten naar binnen te schrokken. Vervolgens was obstipatie zijn deel. Daaruit ontwikkelde zich een man die altijd alles wilde hebben, en vervolgens er

geen afstand van kon doen. Maagzweren en darmstoornissen verergerden zijn vervelende trekjes. Overtuigend toch! Ik had vroeger een buurjongen die samen met zijn moeder hetzelfde doormaakte. Hij is keurig getrouwd en als post-beambte met pensioen gegaan.

Wie een politiek en maatschappelijk fenomeen wil begrijpen dient in de eerste plaats naar politieke en maatschappelijke verklaringen te zoeken. Meest populair is de idee van een teloorgang van de globalistische, universitaire opgeleide elite door één die populistisch is en een herstel wil van begrensde natiestaten met een nadruk op banen en zorg voor de eigen mensen. Ik weet het zo niet nog niet. Volgens mij vormt de huidige ontwikkeling in Amerika de definitieve overwinning van het neoliberalisme. De CEO's van nu, de klassieke plutocraten van vroeger, laten de politiek niet langer over aan een aparte klasse van politici. De tucht van hun markt willen ze nu zelf waarmaken als presidenten en ministers. Verwacht mijn *further advances in Trump research*.

Hans Philipsen

Hans Philipsen is oud-rector van de UM

colofon

Redactieadres

St. Servaasklooster 32

Postbus 616

6200 MD Maastricht

(volg routebordjes)

T 043 - 38 85 390

E observant@maastrichtuniversity.nl

W www.observantonline.nl

Stichtingsbestuur

Arie Nieuwenhuijzen Kruseman (vz),

Sandra Daas, Catharien Kerkman, Stephanie

Meeuwissen, Christoph Rausch

Redactieraad

Harald Merckelbach (vz), Piet Eichholtz, Birsen

Erdogan, Silvia Evers, Ralph Stassar, Loes Visser,

George Vogelaar

Redactie

Riki Janssen

(hoofredacteur) 043 - 38 85 384

Wammes Bos 043 - 38 85 383

Wendy Degens 043 - 38 85 382

Cleo Freriks 043 - 38 85 386

Maurice Timmermans 043 - 38 85 381

Redactie-assistent

Marion Janssens 043 - 38 85 390

Aan dit nummer werkten verder mee:

Nico Baakman, Albert Bergbroeder, Cato Boe-

schoten, Elena Castellano, Ype Driessen, Alison

Edwards, Hans Philipsen, Jan Salden

Fotografie

Lorraine Bodewes, Joey Roberts

Illustraties/Opmaak/Basisontwerp

Simone Golob, www.sgiv.nl

Vertalingen

o.a. door B. Wall & P. Nekeman, Alison Edwards

Druk

Janssen/Pers Gennep

Mededelingen

Voor het inleveren van mededelingen zie

www.observantonline.nl/Mededelingen

of www.observantonline.nl/English/

Announcements

Advertenties

Voor regionale en interne adverteerders:

Marion Janssens, 043 - 38 85 390,

marion.janssens@maastrichtuniversity.nl

Voor overige adverteerders:

Bureau Van Vliet, 023 - 57 14 745,

m.dewit@bureauvanvliet.com

Internet: www.bureauvanvliet.com

(Voor Paartjes zie info bij Paartjes)

Abonnementen

Observant wordt gratis verspreid op de universiteit en op diverse locaties in Maastricht.

Belangstellenden kunnen Observant thuisgestuurd krijgen voor € 37,00 per academisch jaar.

HOP

Observant is aangesloten bij het

Hoger Onderwijs Persbureau

© Stichting Observant

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de hoofdredacteur geheel of gedeeltelijk worden overgenomen

Voor hetzelfde geld staan de
paartjes iedere week
ook op internet:

www.observantonline.nl

WANTED: Business student to intern at innovative e-learning start-up. For more info: www.5miles.nl/jobs/1 or email: teri.gibson@5miles.nl

REDERIJ STIPHOUT vraagt medewerkers voor bediening aan boord van onze passagiersschepen tel. 043-3515303 of anita@stiphout.nl

Enthousiast personeel gezocht voor ijswinkel Marks. Kom langs met je CV. St Amorsplein 1 Maastricht

paartjes

Tk ruim j-30 hoekwoning, inh. ca 800 m3, oud Scharn. Geheel gerenoveerd, luxe afwerking en instapklaar. Oa 6 slpk en 2 bdk. Vp 669.000 info 0620851748

TH: pied à terre in rustige, groene wijk in M'trict Woonkamer, slaapkamer & badkamer. Van alle gemakken voorzien. Geen studenten. Vrijbl. Info: 0654992928

Paartjes

Download het paartjesrooster op www.observantonline.nl Vóór dinsdag 16.00 uur ingeleverde Paartjes verschijnen de donderdag daarop in de krant. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de Paartjes en behoudt zich het recht voor om zonder opgave van reden Paartjes te weigeren.

Opmerkingen
van eerdere
cursisten:

'veel meer
zelfvertrouwen'
'leuke en veilige sfeer,
veel geleerd'
'weet nu wat ik wil:
schrijven'

MAASTRICHT SUMMERSCHOOL 2017 / 7 TOT 18 AUGUSTUS

JOURNALISTIEK EN EFFECTIEF SCHRIJVEN

Ben je op zoek naar een vlotte pen en goede interviewvaardigheden? Of droom je zelfs van een journalistieke carrière? De Maastricht Summerschool 'Journalistiek en effectief schrijven' is een mooie inleiding. Studenten kunnen er 4 ECTS mee verdienen.

In acht sessies, verspreid over twee weken (maandag t/m donderdag), worden de onderwerpen pers- en nieuwsbericht, interview, reportage, column, wetenschapsjournalistiek en schrijven voor een website uitgebreid behandeld. Deelnemers gaan iedere dag zelf aan de slag met het schrijven van artikelen en krijgen in kleine groepen feedback van professionele journalisten.

De cursus is voor iedereen toegankelijk (van binnen én buiten de universiteit, jong en oud). Iedereen start op zijn eigen niveau. Doel is om iedere cursist een paar flinke stappen vooruit te laten zetten op schrijf- en interviewgebied. Dat lukt omdat iedere cursist veel individuele begeleiding krijgt.

Cursustijden:

7 tot 18 augustus 2017,
acht sessies verspreid over twee
weken, van maandag tot en met
donderdag, 9.30-13.00 uur

Plaats:

Redactie Observant
Sint Servaasklooster 32
kamer 2.036

Cursuskosten:

€800
ECTS credits:
4.0

Informatie:

Riki Janssen:
riki.janssen@maastrichtuniversity.nl
of 043-3885384

Inschrijven:

www.maastrichtuniversity.nl/about-um/units/maastricht-summer-school

Maastricht University

Want a voice in the university?

Run for election in the University and Faculty Council Elections

More info:
www.maastrichtuniversity.nl/elections

De mededelingen van de universiteit, faculteiten, servicecentra en studentenorganisaties zijn te vinden op www.observantonline.nl

The announcements of the university, faculties, service centres and student organisations can be found on www.observantonline.nl

**Laten we de kunstnier klein maken.
En de wereld van nierpatiënten weer groot.**

Draag bij aan de draagbare kunstnier.
Sms NIER naar 4333 of geef via nierstichting.nl

Met 1 SMS doneert u eenmalig € 2,- (exclusief telefoonkosten).
Meer informatie: www.nierstichting.nl/sms.

Boekhandel
DE TRIBUNE
Kapoenstraat 8-10
6211 KW Maastricht
Telefoon (043) 325 19 78

agenda academische zittingen Aula Minderbroederberg 4-6

16-03, 10.00 uur: Dhr. Daan R.M.G. Ophelders, MSc.	31-03, 12.00 uur: mw. Jolien van der Geugten, MA
16-03, 16.30 uur: inauguratie Prof.dr. Jan Hoeijmakers	31-03, 14.00 uur: mw. Johanna W.A.M. (Anne-Claire) Bosmans, MSc.
17-03, 12.00 uur: mw. Bouke N.H. Salden, MSc.	31-03, 16.30 uur: inauguratie mw.dr. Susan W.E. Rutten
17-03, 14.00 uur: mw. Rosalia J.M. van Knippenberg	05-04, 12.00 uur: mw. Marion J.F. Levy, MSc.
17-03, 16.30 uur: inauguratie mr.dr. W.L.J.M. Duijst-Heesters	05-04, 16.00 uur: dhr. Michiel B. Winkes, MSc.
22-03, 10.00 uur: dhr. Thomas H.P.M. Habets, MSc.	06-04, 12.00 uur: dhr.drs. Daniele Marcelli
22-03, 12.00 uur: dhr. Andrey Meskhalkin	06-04, 14.00 uur: dhr. Honglin Chen, MSc.
22-03, 14.00 uur: dhr. Mala Otieno George, MSc.	12-04, 10.00 uur: dhr.drs. Patrick A.E. Domen
22-03, 16.00 uur: dhr. Artem Duplinskiy, MSc.	12-04, 12.00 uur: dhr.drs. Dirk A.A.M. Schellings
23-03, 12.00 uur: dhr. Remigius J.H. Martens, MSc.	12-04, 14.00 uur: mw. I.M. (Geor) Bakker, MSc.
23-03, 14.00 uur: mw. Wilhelmina A.M. Vingerhoets, MSc.	12-04, 16.00 uur: mw. Ramona Backhaus, MSc.
23-03, 16.00 uur: mw. C.P. (Linda) van Zutphen, MSc.	13-04, 12.00 uur: dhr. Bastiaan Boh, MSc.
24-03, 12.00 uur: dhr.drs. Wilfred Truin	13-04, 14.00 uur: mw.drs. Wilma A. Boevink
24-03, 14.00 uur: mw. Anna Gardumi, MSc.	13-04, 16.00 uur: dhr.drs. Martin W.F. van Leen
24-03, 16.30 uur: Afscheidscollege Prof.dr. Thomas Unger	19-04, 12.00 uur: dhr. Rio Putra Juni, MSc.
29-03, 12.00 uur: mw.drs. Lucy J. McLellan	19-04, 14.00 uur: dhr. Florian A. Heine, MSc.
29-03, 14.00 uur: mw. Mariken W. Van Gisbergen, MSc.	20-04, 12.00 uur: mw.drs. Shanly Cesillia Seferina
29-03, 16.00 uur: mw. Taryn S.M. Taylor	20-04, 16.00 uur: dhr. Michael P.É. Clerx
30-03, 14.00 uur: dhr.mr. Frank J.G. Nellen	21-04, 10.00 uur: mw. Desiree J.M.A. Beaujean, MSc.
30-03, 16.00 uur: mw. Sophie E. van der Krieken, MSc.	21-04, 12.00 uur: mw. J(Annemarië) H.M. Driessen, MSc.
31-03, 10.00 uur: dhr.drs. Dennis J.A.J. Oerlemans	21-04, 14.00 uur: mw.drs. Marlou P.M. Adriaanse
	21-04, 16.00 uur: Afscheidscollege Prof.dr. Grat van den Heuvel
	26-04, 12.00 uur: mw. Janske Reiling, MSc.
	26-04, 14.00 uur: mw. Marie S. Schleper, MSc.
	26-04, 16.00 uur: dhr. Andrej Auersperger Matić, LL.M.

Maastricht University

Interne vacatures

- **Postdoc:** polymer chemist self-assembled copolymers, FHS, 38 hours
Vacancy number: AT2017.63
- **Administrateur,** vakgroep Metamedica FHML, 30.4 uur
Vacaturenummer: AT2017.64
- **Promovendus** FHML/School for Cardiovascular Diseases/CARIM-Interne Geneeskunde, 38 uur
Vacaturenummer: AT2017.65
- **Controller** Facility Services, Finance, 38 uur
Vacaturenummer: AT2017.67
- **Secretary** at EDLAB/MUO, 22.8-30.4 hours
Vacancy number: AT2017.68

Voor uitgebreide informatie, raadpleeg de website www.maastrichtuniversity.nl.
Klik op de link "Werken bij de UM" en vervolgens op "Vacatures".
Schriftelijke sollicitaties o.v.v. vacaturenummer op brief en envelop (of elektronisch solliciteren via de vacaturewebsite) binnen 10 kalenderdagen richten aan de afdeling HRM van de betreffende faculteit of beheerseenheid (Postbus 616, 6200 MD Maastricht).

www.maastrichtuniversity.nl

Geef mij tijd.

Geef voor nieuwe doorbraken in kankeronderzoek.
Ga naar kwf.nl/doneer

Samen komen we steeds dichterbij

KWF
KANKER
BESTRIJDING

cato

Je hoofd uitzetten

Vroeger kon ik mijn hoofd nooit uitzetten. Ik had vaak sturende gedachten, vol onlogische logica. Toen ik me realiseerde dat mijn docent Engels verdacht veel op een acteur leek waar ik zo verliefd op was, zeiden mijn gedachten: "Zo, dus je bent verliefd op je Engels leraar!" Dat was niet zo, maar het duurde een paar dagen om die zin uit mijn hoofd te krijgen.

Veel gedachten maakten me bang. Zo dacht ik geregeld dat mijn vader onder een bus lag als hij te lang boodschappen deed. Of dat mijn vriendinnetje een hartaanval had gekregen op de fiets omdat ze niet bij biologie was. Zo'n gedachte begon onschuldig, maar ging dan sturen. Mijn hoofd wilde niet meer aan iets anders denken, terwijl ik bewust alles probeerde om niet in die maalstroom van piekergedachten te worden meegesleurd. Mijn moeder zei dat ze het aan mijn handen kon voelen, dan werden ze koud en slap. Zelf merkte ik dat mijn ogen groter werden. Eén keer keek ik in de spiegel tijdens een angstaanval, maar ik zag niks. Ik was waarschijnlijk te druk bezig in mijn hoofd om de beelden buiten mijn hoofd duidelijk te kunnen waarnemen. Misschien maar beter. Stel dat ik eruitzag als een bezetene, dan was ik ook nog bang geworden van mezelf.

Bekenden die écht iemand hadden verloren onder een bus of aan een hartaanval op de fiets begrepen mij niet zo goed. Hoe kan je nou zo bezig zijn met iets dat nog niet is gebeurd? Hoe kan je verlammen van angst door een paar zinnen in je hoofd? "Je moet blij zijn dat jouw dierbaren nog niet zijn doodgegaan", zei een sturende gedachte vaak. Dat was misschien waar, maar dan dacht ik aan alle momenten die nog komen konden waarin dat wel gebeurde, en mijn handen werden weer slap.

Inmiddels is het anders, er zit weer een beetje rust in mijn hoofd. Laatst had ik even niet gedacht en werd ik me pas later bewust van dat stukje niets. Had ik geslapen? Ik weet het niet. Misschien zat er gewoon een pauze tussen mijn gedachten, en was ik even vergeten na te denken. Net als mijn opa, die soms vergat adem te halen. Gelukkig altijd kort genoeg om niet te stikken, maar we moesten het soms wel tegen hem zeggen: "Niet vergeten adem te halen!" Hem ben ik uiteindelijk wel verloren. Niet aan een bus of een hartaanval, maar aan Alzheimer. De ziekte die je gedachten langzaam uitzet.

Cato Boeschoten

3HOOG

Door Ype
Driessen

René

Jurje

Merel

Harrie

Trump op de Berg

Nee, ik ga me niet bemoeien met dat gedoe over HP en de mensenrechten en wat ze uitspoken in Israël en de bezette gebieden. Best belangrijk hoor, wat zeg ik, héél belangrijk, maar dat mogen anderen doen. Ik heb het al druk genoeg, bijvoorbeeld met wat een collega-stukjesschrijver in Tilburg is overkomen. Gut, ga ik het nu alweer over Tilburg hebben? Ja, alweer Tilburg! Dat vertel ik zo.

Eerst over HP: ik lees de artikelen in dit prachtblad natuurlijk wel. En dan lees ik wat ons Hoge College van Bestuur in al zijn wijsheid op papier zet. En dan denk ik: Is er dan niemand die oplet of onze bestuurders zich geen buil vallen? Want ze besturen zich suf, en dan let je wel eens een keertje niet op, nietwaar?

Wat is het geval? Dit: het is nog niet zo lang geleden dat de halve wereld viel over een secondante van meneer Trump die beweerde dat er zoiets als 'alternatieve feiten' bestonden. U weet wel, je zit met vijf mensen in een kamer en zij zegt dat het er zeven zijn en dat degene die dat niet ziet bevooroordeeld is en links en blind voor de waarheid etc. Een 'alternatief feit' is sindsdien bovenal: géén feit. Een synoniem voor onzin. Logisch dus dat het zo'n besmet begrip is geworden dat geen verstandig mens dat, of iets wat erop lijkt, nog in de mond neemt. Laat staan op schrift stelt. En wat doet ons College? Dat schrijft dat HP bekritiseerd is voor de levering van elektronische spulletjes aan de Israëlische grensposten, maar dat er ook "additionele en alternatieve informatie" is die HP vrijpleit. Ik heb het zelf maar even recursieerd, zodat u er niet overheen leest. *Alternatieve informatie!* Hellup!! Hoe naïef kun je zijn? Trump is neergedaald op de Berg! En dat alleen maar omdat ze het een beetje gewichtig op willen schrijven. Wat ze bedoelen is: er zijn andere feiten die je ook in het eindoordeel moet

meewegen. Zeg dat dan gewoon, toch?

Terug naar Tilburg. Want daar gebeurt het tegenwoordig. Een sjoemelende hoogleraar, een ruim facturerende decaan, en nu weer een rel over een rechtendocent die columns schrijft in het zusterlijke universiteitsblad, dus zeg maar een rechtstreekse collega van mij. Via via hoorde ik dat de man iets seksistisch over een vrouwelijke collega geschreven zou hebben en nu dus geen columnist meer is. De schrik sloeg me om het hart. Had ik vorig jaar in eigen persoon niet onze kersverse nieuwe rector omschreven als "fris blondje, ja bijna een filmster"? En was dat bij nader inzien niet ook vreselijk seksistisch? En krijg ik nu dan ook de zak? Want het Tilburgse Hoge College is voortvarend opgetreden hè. Met een verklaring op poten: over grenzen die zijn overschreden, het was ongepast en onacceptabel, het was ongewenst gedrag, zo ga je niet met vrouwen om, enzovoorts.

Ik heb natuurlijk meteen via mijn 'eindredacteur',

nou ja, een en ander laten uitzoeken. Want die column is nergens meer te vinden, je moet ongeveer naar het Dark Net om erachter te komen vrees ik, en dat kan ik niet. Maar hoera, ik heb hem mogen lezen en tja, wat zal ik er van zeggen? Een rechtendocent die in grote staat van opwindning raakt als hij een knappe secretaresse met de bips omhoog in de weer ziet met laag geplaatste ladekastjes. Als man kan ik daar wel inkomen, ja toch? Maar schrijf je dat dan op, over een collega die iedereen kent?

Ik kan u geruststellen lezer, en vooral de vrouwelijke lezer. Ik zou zoiets echt *never* nooit doen. Zelfs niet als ik er aanvechting toe voelde. Bij mij thuis zit ene mevr. B die nauwgezet elk stukje van mijn hand vooraf keurt. Met een enorme rode pen en een nog enormere deegroller in de hand.

Albert Bergbroeder

Twitter: @a_bergbroeder

